АЖОЙИБ ЯКУНЛАР, УЛКАН РЕЖАЛАР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 10 март 1974 йил, якшанба ◆ № 58 (15.838). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИГА

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари ўтган йилги муваффақиятларни мустаҳкамлаб, бу йил ҳам экинлардан мўл-кўл ҳосил етиштириш учун катта ва пухта режаларни тузмоқдалар. Эртага пойтахтимиз Тошкентда қишлоқ хўжалик илғорлари ўз қурултойларига тўпланиб, бу йил учун белгиланган режаларни муҳокама қиладилар. Бу катта анжуманда машҳур пахтакорлар, донгдор механизаторлар, таниқли соҳибкорлар иштирок этадилар. Суратларда: Қорақалпоғистон Автоном республикасидаги Кегайли район «Халқобод» совхозининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати Усенбой Болтаниёзов, Наманган область Задарё районидаги «Украина» совхозининг механизатори Зуҳра Ҳасанова, Тошкент область Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мадамин Маҳимов ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

МЕХАНИЗАЦИЯ — БОШ ЙЎЛИМИЗ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг ғамхўрликлари туфайли кейинги йилларда пахтачилик соҳасидаги ишларни комплекс механизациялашда мисли кўрилмаган ғалабаларга эришилди. Бу эса «оқ олтин» етиштиришни кўпайтиришда ҳал қилувчи роль ўйнади. Республикамиз бўйича ўтган йили 4 миллион 908 минг тонна пахта тайёрланди.

Машиналар теримда ҳал қилувчи кучга айланди. 1973 йилда ялпи ҳосилнинг 55 проценти ёки 2 миллион 700 минг тоннаси «зангори кема»ларда терилди. Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», Сирдарё областидаги «Малик», «Фарғона», «Андижон», Ленин номли, Наманган областидаги Ленин номли ва «Учқўрғон» совхозлари, Бўка районидаги Ҳамза номли, Оққўрғон районидаги Ленин номли ва «Москва», Бўз районидаги «Партия XX съезди», Энгельс номли колхозлар ва бошқа кўплаб хўжаликларда теримда қўл кучи ишлатилмасдан, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммаси машиналарда саранжом-саришталаб олинди.

Турсуной Охунова, Жавод Кўчиев, Шоймардон Қудратов каби механизация дарғалари бошлаган ташаббус ҳамма жойда кенг қулоч ёймоқда. Эндиликда теримни ёппасига машиналаштириш пахтачилигимизнинг таркибий қисмига айланди, иш жараёнида донгдор механизаторлар етишиб чиқди. Улар орасида Тўлан Дадажонов, Бобошер Шовхиев, Холиқул Муҳаммадиев, Самад Худойқулов, Чиннихол Худоёрова, Светлана Продан, Зуҳра Ҳасанова ва бошқа ўнлаб ҳамкасб дўстларимиз бор. Ушбу сатрларнинг авторлари ҳам теримни комплекс машиналаштиришга озмикўпми ҳисса қўшиб, механизаторлик касбини шарафлаш учун курашмоқдалар.

Тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи босқичини яхши якунладик. Лекин белгиловчи йилда улкан вазифаларни ҳал қилмоғимиз керакки, шу ҳақда фикр юритмоқчимиз. Бу йил машиналарда камида 3 миллион тонна пахта теришимиз керак. Андижон областининг механизаторлари республикамизнинг барча механизаторларига мурожаат қилиб, қишлоқ хўжалик техникасидан юксак унум билан фойдаланиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдиришга даъват этдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бу ташаббусни маъқуллаб қарор қабул қилди. Биз ҳам андижонлик ҳамкасбларимиз ташаббусига қўшиламиз.

Ташаббускорлар трактор паркининг иш унумини ўтган йилдагига нисбатан 3 процент, пахта териш машиналарининг иш унумини 7 процент оширамиз, демоқдалар. Бу фикрларда ҳаммамизнинг ҳис-туйғуларимиз ифода этилгандир. Мавсумда икки қаторли машинада камида 110 тонна пахта териш ҳамкасб дўстларимизнинг бурчига айланди. Шуни айтиш керакки, республикамизнинг ҳамма механизаторлари шундай кўрсаткичга эришишлари мумкин ва лозим. Биз «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли машиналарнинг мавсумдаги иш унумини ҳам кескин ошириш лозимлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Бу иш қўлимиздан келади.

Пахтачиликни комплекс механизациялаш деганда нималарни кўзда тутамиз? Ерни чигит экишга тайёрлашдан тортиб, ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ишларнинг деярли ҳаммаси машиналар гарданига ортилмоғи лозим. Теримда қўл кучи ишлатмаслик методини тобора кенгроқ қўллашимиз керак. Шунда фурсатдан ютамиз, ҳамма майдонларда пахтадан социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштирамиз, биринчи сорт пахтани кўпайтирамиз, маҳсулот таннархини кескин камайтириб, рентабелликни оширамиз. Натижада хўжаликларимизнинг умумий, пахтакор деҳқонларимизнинг шахсий даромади кўпаяди.

3 миллион тонна! Бу — белгиловчи йилда бункерлардан тўкиладиган дурдона! 2 миллион тонна пахтани эса теримчиларимиз териб берадилар. Жами 5 миллион тонналик «оқ олтин» бунтига ғалаба байроғи тикишимиз керак. Аҳди-паймонимиз шундай.

Лекин ҳолва деган билан оғиз чучимаслигини яхши биламиз. Беш миллион тонна дурдонани бунёдга келтириш учун ҳаммамиз бир жон, бир тан бўлиб манглай тери тўкишимиз, юз бериши мумкин бўлган қийинчиликларни мардлик билан енгишга шай ҳолда турмоғимиз лозим. Ер, сув, ўғит, техника етарли, механизатор кадрларимиз сафи анча кенгайди. Эндиги бош вазифа — ишни уюшқоқлик билан ташкил қилишдан иборат. Ҳар биримиз ўз участкамизда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилсак, юк енгил кўчади, нишонга олган марраға толиқмай етамиз.

Баҳор эшик қоқяпти, саноқли кунлардан кейин барака уруғини ерга қадаймиз. Хўш, тракторларимиз, сеялкаларимиз ва бошқа техника воситаларимиз кўклам экин мавсумига шайми, дала ишлари бошланганда аттанг деб қолмаймизми? Ҳар биримиз чигит экиш бошлангунча қиладиган ишларимизни конкрет белгилаб олайлик, машиналар, агрегатларни икки сменада ишлатиш чораларини кўриб қўйайлик. Чигит экишни энг яхши агротехника муддатида, фурсатни қўлдан бой бермай ўтказиш бош вазифамиздир. Шунинг учун экипажларнинг аъзоларини комплектлаб қўйайлик.

Механизаторларимиз сафи кенгайганини айтдик. Бу — яхши, албатта. Лекин уларнинг малакаси қандай, фурсат тиғизлашиб қолганда мураккаб вазифаларни тезкорлик билан ҳал эта оладиларми? Масаланинг бу жиҳатига ҳам аҳамият берайлик. Чигит экиш даврида айрим кунлари ёғингарчиликлар бўлиши, қатқалоқ юзага келиши мумкин. Ўшандай пайтларда бир кунда камида уч-тўрт кунлик ишни бажаришга шай ҳолда турайлик. Бунинг учун шу кунларда амалий машғулотлар ўтказиб, механизаторларимизнинг малакасини оширайлик. Чигит экишни энг тажрибали механизаторларга топширайлик, ким қайси пайкалга чигит экса, ўша пайкалда ғўза парваришни ўтказишини, кузга бориб ҳосилини ҳам ўзи териб беришини одат қилиб қўяйлик.

Тежамкорлик бош мезонимиз бўлиши керак. Ёнилғи, чигит ва мойлаш материалларини тежаб-тергаб сарфлайлик. Бу билан маҳсулот таннархини камайтиришга замин яратамиз. Бир трактор ёки агрегатда бир сменада камида бир ярим-икки норма бажаришни дастлабки кунларданоқ одат тусига киритсак, ишимиз юришади.

Шу кунларда техника ремонти тезкорлик билан олиб бориляпти. Универсал тракторлар, сеялкалар ва бошқа техника воситалари ремонти кучайтириляпти. Бу жуда зарур, чунки дастлабки кунларданоқ ана шу техника воситалари иш беради. Бизнинг таклифимиз шуки, ҳозир пахта териш машиналари, тўкилган пахтани терадиган механизмлар, кўсак узиш, кўрак чувиш агрегатларини ҳам ремонтдан чиқариб қўяйлик. Шунда кузга бориб қийналмаймиз.

Бу йил Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг шонли 50 йиллиги нишонланади. Бу тўйни республикамиз бўйича 5 миллион тонна пахта тайёрлаш, шундан 3 миллион тоннасини машиналарда териб олиш билан нишонлаш — ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Абдусаттор ҚУРБОНОВ,
сурхондарёлик механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Анорхон ЭРГАШЕВА,
наманганлик механизатор, Ленин ордени кавалери.

Аҳмаджон ВАЛИЕВ,
жиззахлик механизатор, Октябрь революцияси ордени кавалери.

МЕҲНАТ БАҲОРИ КЕЛДИ

Яқин фурсатда Ўзбекистоннинг кенг далаларини моторларнинг гувуллаши босиб кетади. 23 минг экиш агрегати ишга туширилади. Республика юбилей йилида олинадиган мўл ҳосил учун замин яратиш учун чигитни тез сифатли қилиб экиб олиш — пахтакорларнинг энг биринчи бурчидир. Бунинг учун пахтакорларнинг ҳамма имкониятлари бор — қудратли техника ҳам, бой тажриба ҳам, маҳорат ҳам уларнинг ихтиёрида.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати меҳнат ғайратини юксалтириб юборган вазиятда Ўзбекистон деҳқонлари беш йилликнинг белгиловчи йили вазифаларини бажаришга, чигитни ўз вақтида экиб олишга киришадилар. Экиш бошланиши арафасида ЎзТАГ мухбирлари бир қанча колхозлар ва совхозларда бўлиб, қуйидаги хабарларни юбордилар:

* * *

ПАХТАОБОД (Сирдарё области). Қўриқ Сирдарё областининг яхши намланган ерлари уруғлик чигит қадалашини кутиб турибди. Мирзачўлнинг янги ерлар ўзлаштирилган зонасида биринчи бўлиб «Правда» совхози экиш тайёргарлигини бошлаб юборди. Ҳозир 50 агрегат пахтазорларга чиқишга шайланиб турибди. Бу йил экиш агрегатлари бултургига нисбатан 30 процентдан зиёдроқ кўпайтирилди.

Чўлқуварлар ҳар бир ғанимат кундан, соатдан яхши фойдаланмоқдалар. Улар ҳар бир бригадада тўрт-бешта агрегатни группа қилиб ишлатишга қарор қилдилар. Бундай участкаларда чигит экишни икки кун ичида тамомлаш мўлжаллаб қўйилди. Сўнгра экиш агрегатлари қўшни бригадаларга кўчирилади. Ҳар бир экипажга алоҳида-алоҳида участка бириктириб қўйилди. Бу тадбир экувчилар ишини яхшироқ назорат қилиб туришга имкон беради. Чигит экилган далани комиссия акт тузиб қабул қилиб олади. Мукофотлар механизаторларга чигитнинг қандай униб чиққанлигига қараб тўланади. Совхозда экиш ишларини бир ҳафтада туғаллаш мўлжаллаб қўйилди.

* * *

ЖИЗЗАХ. «Москва» колхозининг коммунист Умри Орифжонова бригадаси экиш планини тузиб қўйди. Бригада аъзолари 85 гектар ернинг ҳаммасига чигит экишни бир ярим иш кунидаёқ тамомлашни планлаштирмоқдалар. Агрегатлар кенг қатор ораларида ишлайди. Битта ҳам туки қолдирилмаган уруғлик чигит экилади.

— Ҳосил уруғликдан бошланади, — дейди бригадир. — Бу йил бизга берилган уруғлик жуда яхши. Уруғликни аниқ миқдорда экиш анча чигитни тежашга имкон беради. Бултур ҳар бир гектарга 17 килограмм уруғлик кетган эди. Одатдаги усулда экилганда ҳар бир гектарга икки ярим баравар кўп уруғлик сарф бўларди. Ҳар бир уяга аниқ миқдорда чигит қадаш натижасида анча маблағни тежашга муваффақ бўлдик, ниҳолларни яганалашга эҳтиёж қолмади.

Лекин олган фойдамиз уруғликни тежашдангина иборат бўлгани йўқ. Аниқ миқдорда экиш далада ғўза туплари қалинлиги зарур миқдорда бўлишини таъминлаш билан бирга бутун дала бўйлаб ғўза тупларининг бир текисда жойланишига ҳам имкон беради. Бир гектарда ғўза тупларининг сонини 110 мингтага етказдик, 55 центнерга етказиб ҳосил олдик. Пахта ҳосилини гектар бошига 60 центнерга етказиш бизнинг Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партияси юбилейи йилидаги марраамиздир.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. (Тошкент области). Ғўзани қалин қилиб жойлаштиришдан иборат прогрессив методни жорий қилишни бошлаб берган хўжаликнинг — Оққўрғон [illegible] ниб бўлди. Шу хўжалик шароитида яхши ҳосил берган «Тошкент 3» навли пахта чигитини янги усулда экиш учун 10 та сеялка тайёрлаб қўйилди.

* * *

КОСОН. (Қашқадарё области). Ленин номидаги колхоз механизаторлари чигит экишни бошлаб юборишга шайланиб турибдилар. Эшмон Рўзиевнинг ёшлар бригадаси экиш агрегатларини биринчи бўлиб далага олиб чиқади. Бу бригадада чигит экиш учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди. Техника яхши ремонт қилинди, уруғлик тайёрлаб қўйилди, ерлар текисланди, экиш ишларини бажариш графиги тузиб қўйилди.

Совхозда очилган механизаторлар мактабини комсомоллардан 30 киши битириб чиқиб, механизаторлар сафига қўшилади. Шу хўжалик территориясидаги 43-қишлоқ ҳунар-техника мактабини битириб чиққанлар ҳам механизаторлар сафига қўшилдилар.

Қозоғистон, Белоруссия, Ростов области қишлоқ хўжалик меҳнатчиларининг ташаббуси билан бошланган Бутуниттифоқ механизаторлар мусобақасига қўшилган совхоз меҳнатчилари юбилей йилида давлатга камида 9 минг тонна, бултурги йилдагидан бир ярим минг тонна кўп пахта топширмоқчилар.

* * *

ДЕНОВ. (Сурхондарё области). «Хазорбоғ» совхозининг пахтакорлари далага чиқишга тайёрмиз, деб рапорт беришди. Улар беш йилликнинг белгиловчи йилида 3500 гектар пахта майдонининг ҳар бир гектаридан 45 центнерга етказиб ҳосил олишни ўзларига марра қилиб олдилар. Меҳнатни ташкил этиш яхши йўлга қўйилганлиги, техника аъло даражада тайёрланганлиги туфайли чигит экишни саккиз кунда тамомлашга қарор қилинди.

* * *

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Пахтачилик бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари К. Курочкин бундай деди:

— Ўзбекистонда қиш қаттиқ келганлигига ва узоққа чўзилганлигига қарамай ҳозирнинг ўзидаёқ экишга шай бўлиб турган илғор колхозлар ва совхозлар оз эмас. Бу хўжаликлар йиғим-терим ишларини тамомлаш биланоқ янги мавсумга тайёргарликни бошлаб юборганлар. Бу қоидага риоя қилмаган хўжаликлар эса катта қийинчиликларга дуч келдилар.

Бу йилги экиш кампаниясининг характерли жиҳати қандай бўлади?

Пахтачиликда техника тараққиёти янада ривож топади. Жумладан, 1,7 миллион гектар жамики экин майдонининг 645 минг гектари кенг қаторли экиш учун ажратиб қўйилди. Бир миллион гектар ерга уруғлик чигит гербицидлар билан қўшиб экилади. Бу усул бегона ўтларнинг униб чиқишига йўл қўймайди. Битта ҳам туки қолдирилмаган уруғлик чи- [illegible]

(ЎзТАГ).

А. А. Громико Э. Бар билан учрашди

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 8 мартда ГФР-нинг алоҳида ишлар бўйича министри Э. Барни қабул қилди ва у билан СССР ҳамда ГФР ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга доир масалалар хусусида, шунингдек баъзи халқаро проблемалар ҳақида суҳбатлашди.

ҲАММА — ШАНБАЛИККА

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қашқадарё область саноат корхоналари, қурилиш ташкилотларининг коллективлари Москва шаҳри корхоналари коллективларининг 20 апрель куни доҳий В. И. Ленин туғилган кунга бағишлаб коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақидаги аҳдларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Бу ташаббусга биринчилар қатори қўшилган область пахта тозалаш саноати ходимлари коммунистик шанбаликка пухта тараддуд кўряптилар. Область пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси Жамол Камоловнинг айтишича, областдаги 8 та пахта тозалаш заводи, 28 та пахта қабул қилиш пунктида шанбалик куни тежаб қолинган материаллар ҳисобига меҳнат қилинади.

Яккабоғ, Шаҳрисабз ва Қарши шаҳарларидаги пахта тозалаш заводларининг илғор ишчилари шанбаликни ўзига хос меҳнат кўриги ҳам деб ҳисоблаяптилар. Шанбаликда энг кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

Областдаги 13-қурилиш тресті, 19-қишлоқ қурилиши тресті, Қарши нефть-газ разведка тресті, Қарши даштини гуллаган водийга айлантириш йўлида меҳнат қилаётган «Каршистрой» бошқармаси чўлқуварлари ҳам 20 апрель куни ўтказиладиган коммунистик шанбаликда актив иштирок этиш, шу куни тежалган маблағлар ҳисобига меҳнат қилиш, иш ҳақларини эса беш йиллик фондига ўтказишга аҳди-қарор қилганлар.

П. ГАДОЕВ.

РЕСПУБЛИКА ЗОНАЛ СЕМИНАР-КЕНГАШИ

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда партия комитетлари сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари, маданий оқартув муассасалари ходимлари- [illegible]

ССР маданият министрининг ўринбосари А. Муҳаммедов «КПСС XXIV съезди қарорлари [illegible]

[illegible]

Л. ЭРГАШЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИ ҚУРУЛТОЙИГА

ҲАР БИР СОВЕТ РЕСПУБЛИКАСИ СОВЕТ ЭКОНОМИКАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДА ЎЗИНИНГ АЛОҲИДА ЎРНИГА ЭГА. ЎЗБЕКИСТОННИНГ УМУМИТТИФОҚ БОЙЛИГИГА ҚЎШАЁТГАН ҲИССАСИ УНИНГ ЕТИШТИРАЁТГАН ПАХТАСИ БИЛАН БЕЛГИЛАНАДИ. ХЎЖАЛИКНИНГ БОШҚА ТАРМОҚЛАРИ АҲАМИЯТИНИ АСЛО КАМСИТМОҚЧИ ЭМАСМАН, АЛБАТТА. ЛЕКИН РЕСПУБЛИКА МИҚЁСИДА ҲАМ, УМУМИТТИФОҚ МИҚЁСИДА ҲАМ ЎЗБЕКИСТОН ПАХТАСИ АЙНИҚСА КАТТА РОЛЬ ЎЙНАЙДИ.

СОВЕТ КИШИЛАРИ ЎЗБЕКИСТОННИНГ МЕҲНАТИГА БАҲО БЕРАЁТГАНЛАРИДА УНИНГ СЕРҒАЙРАТ ВА МОҲИР ПАХТАКОРЛАРИНИ ҲАР ДОИМ ЯХШИ СЎЗЛАР БИЛАН ЭСГА ОЛАДИЛАР. МЎЛ ҲОСИЛ ЕТИШТИРИБ, УНИ ТЕРИБ ОЛИШ УЧУН ПАХТАКОР НАҚАДАР ҚАТТИҚ МЕҲНАТ ҚИЛАЁТГАНЛИГИНИ, ЎЗ ИШИГА НЕЧОҒЛИ КЎП МЕҲР ҚЎЙГАНЛИГИНИ БИЛАМИЗ. БУГУН ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ БЎЛИБ ЎТДИ. ЙИҒИЛИШДА ПАХТАНИ «ОҚ ОЛТИН» ДЕБ АТАГАНЛАРИДА, МЕН «ОҚ ОЛТИН»НИ ОЛТИН ҚЎЛЛАР ЯРАТГАН, ДЕБ ИЛОВА ҚИЛДИМ! ПАХТА ДАЛАЛАРИНИНГ УСТАЛАРИ ҲАФИЗ ПОЛВОНОВ, МАМАЖОН ДАДАЖОНОВ, ТУРСУНОЙ ОХУНОВА, ШОЙМАРДОН ҚУДРАТОВ, СВЕТЛАНА ПРОДАН, МАРИЯ КОВАЛЕВА, ЭНВЕР АЛИЕВ, ЖАВОД КЎЧИЕВ ВА БОШҚА КЎПГИНА АЗАМАТЛАР ЎЗЛАРИНИНГ ШАВКАТЛИ МЕҲНАТЛАРИ БИЛАН МАМЛАКАТИМИЗДА МУНОСИБ ШУҲРАТ ҚОЗОНДИЛАР.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ЮКСАК МАРРАЛАР

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилида улкан меҳнат ғалабаларини қўлга киритдилар. Пахтакор республикаларнинг КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида Тошкентда ўтган партия-хўжалик активи йиғилишида зиммага олинган юксак вазифалар ошиғи билан бажарилди. Республика колхоз ва совхозлари пахтачилик тарихида мисли кўрилмаган ҳосил кўтардилар. Давлатга планда белгиланганидан 463 минг тонна кўп, жами 4 миллион 908 минг тонна «оқ олтин» етказиб берилди.

Республикада ҳар гектар майдондан 29,2 центнердан пахта хирмони кўтарилиб, ҳосилдорлик бир йил ичида 1,2 центнерга ошди. Хоразм области пахтакорлари гектар ҳисобига олинган пахта ҳосилини 36,3, Сурхондарё области —34,3, Андижон ва Наманган областлари қарийб 32 центнерга етказдилар, 17 район, 211 колхоз ва совхоз ҳосилдорликни 35-38 центнердан оширди. Пастдарғом районидаги Карл Маркс номли колхознинг Бойтўра Кўмаков ва Тўрткўл районидаги Максим Горький номли колхознинг Тоғай Қурбонниёзов ўртоқлар етакчилик қилаётган бригадаларнинг пахтакорлари ҳосилдорликни 60 центнердан оширишга муваффақ бўлдилар.

Ўтган қишлоқ хўжалик йилида Ўзбекистон механик-ҳайдовчиларининг ажойиб ватанпарварлик ташаббуси КПСС Марказий Комитети томонидан маъқулланганлиги республикамиз механизаторларига катта куч-қувват бахш этди. Республиканинг кўпгина илғор хўжаликлари ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда йиғиб-териб олишга эришдилар. Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР 5 йиллиги», Сирдарё областидаги «Малик», «Фарғона», «Андижон», Ленин номли, Наманган областидаги Ленин номли, «Учқўрғон» совхозлари; Оққўрғон районидаги Ленин номли, «Москва», Бўка районидаги Ҳамза номли, Бўз районидаги «Партия XX съезди» ва бошқа кўплаб хўжаликларнинг механизаторлари пахтачиликни комплекс механизациялашда катта муваффақиятларни қўлга киритдилар.

Донгдор механизаторларнинг номи мамлакат бўйлаб кенг тарқалди. Жавод Кўчиев, Шоймардон Қудратов, Турсуной Охунова ва уларнинг ажойиб издошлари Абдусаттор Қурбонов, Тўлан Дадажонов, Энвер Алиев, Обиджон Акбаров, Бобошер Шовкиев, Холиқул Муҳаммадиев, Самад Худойқулов, Чиннихол Худоёрова, Светлана Продан, Зуҳра Ҳасанова ва бошқа кўпгина дала гвардиячилари машина билан пахта теришда рекорд кўрсаткичларга эришдилар.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган уч йилида она-Ватанга 14,1 миллион тонна Ўзбекистон пахтаси армуғон этилди. Бу халқ хўжалик планида белгиланганидан 1,3 миллион тонна кўп демакдир. Беш йилликнинг уч йилга мўлжалланган планларини Қорақалпоғистон АССР ва республиканинг ҳамма областлари (Бухоро областидан ташқари) бажариб қўйдилар.

Ўтган қишлоқ хўжалик йилида республика ғаллакорлари, шоликорлари, сабзавоткор ва боғбонлари, чорвадор ва пиллакорлари қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларида қувончли ютуқларни қўлга киритдилар. 1 миллион 328 минг тонна ғалла етиштирилди. Давлатга 611 минг тонна ёки халқ хўжалик планида белгиланганидан 134 минг тонна ортиқ дон сотилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табрик хати республика ёш маккажўхорикорлари ҳаётида катта воқеа бўлди. Ёш маккажўхорикорлар оталарча ғамхўрликка жавобан бир йилда маккажўхори дони етиштиришни 2,4 марта оширишга муваффақ бўлдилар. Ўнлаб комсомол-ёшлар бригадалари гектаридан 100 центнердан ошириб маккажўхори дони олдилар. Андижон областидан Н. Маматқодиров, Самарқанд областидан Ҳ. Абдиев, Сурхондарё областидан Д. Хушмуродов, Сирдарё областидан М. Ҳамроев, Наманган областидан И. Машарипов каби ўртоқлар етакчилик қилган маккажўхоричилик бригадаларининг коллективлари рекорд кўрсаткичларга эришдилар.

Шоликорларимиз ҳам ўз меҳнат ютуқлари билан ҳаммани хушнуд этдилар. 279 минг тонна шоли олинди. Ўтган йили 1972 йилдагига нисбатан 37,6 минг тонна кўп сабзавот, 11 минг тонна картошка, 27,2 минг тонна полиз маҳсулотлари етиштирилди.

Кумуш тола ижодкорлари давлатга 22 минг 914 тонна пилла топшириб, ҳар қути қурт уруғидан 61,8 килограммдан пилла олдилар. Донгдор пиллакор Олияхон Султонова бу кўрсаткични 110 килограммга етказди.

Республика чорвадорлари ҳам ўтган йилни муваффақиятли якунладилар. Беш йилликнинг ўтган уч йилида чорва туёғи сезиларли даражада ошди. Гўшт етиштириш 12,2 минг тонна, сут— 152,5 минг тонна, тухум — 87,1 миллион дона кўпайди. Чорвачиликни саноат асосида ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу борада КПСС Марказий Комитетининг декабрь Пленуми чорвадорларимиз учун дастуруламал бўлиб қолди.

Республикамиз меҳнаткашлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби деб топилди ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи билан тақдирландилар. Бу юксак мукофот ҳар биримизнинг дилимизда юксак ифтихор ҳислари ва зўр меҳнат ғайратини жўш урдириб юборди. Худди шунингдек, Андижон, Қашқадарё, Тошкент, Сирдарё областлари ва Қорақалпоғистон АССР ҳамда республиканинг ўн тўрт райони, тўрт колхози ва икки совхози Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби бўлиб, Қизил байроқларини олишга сазовор бўлдилар.

Лекин қўлга киритилган кўпгина қувончли ютуқлар билан бир қаторда ҳал қилиниши лозим бўлган бир қанча муҳим муаммолар, ишга солинмай ётган резервлар бор. Пахтачиликни янада ривожлантиришнинг катта резервларидан бири—қолоқ бригада ва хўжаликларни илғорлар сафига кўтаришдир. Ўтган йили Бухоро области, Ғаллаорол, Олтиариқ, Бағдод районлари, 168 колхоз ва 24 совхоз пахта тайёрлаш йиллик планларини бажармади. 19 минг пахтачилик бригадасидан 3100 таси пахта тайёрлаш планини бажармай, давлатга белгиланган планга нисбатан 96 минг 200 тонна кам пахта сотдилар. 32 колхоз ва 44 совхоз 152 минг гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан паст ҳосил олди.

Бунинг сабабларини биринчи навбатда ерга муносабат ва деҳқончилик маданиятининг савиясидан ахтармоқ лозим. Бир мисол келтирайлик: илғор хўжаликларнинг иш тажрибаси кўрсатадики, чигит экишни 5-7 кун ичида, яганалашни 7-8 кун ичида, ғўзага биринчи ишлов беришни 10-12 кун ичида тугаллаш мақсадга мувофиқдир. Афсуски, Охунбобоев районидаги «Пахтакор» колхозида (раиси Н. Холматов) чигит экиш 25 кун, яганалаш 24 кун, биринчи ишлов бериш 25 кун чўзилган. Натижада ҳосилдорлик бир йил ичида 7 центнер камайиб, 18,1 центнерга тушиб қолган. Ёки Свердлов районидаги Гагарин номли колхозда (раиси И. Отаев) ҳосилдорлик бир йил ичида 23,3 центнердан 19,2 центнерга камайган. Бу хўжаликда чигит экиш 21 кун, яганалаш 33 кун, биринчи ишлов бериш эса 37 кун давом этган.

Республикамиз пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилида юксак марра сари отландилар. Бу йилги аҳдимиз ва сўзимиз битта — «оқ олтин» хирмонимизни 5 миллион тоннага етказишдир! Машиналарда 3 миллион тонна «оқ олтин» теришга сўз берилди. Қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларида, шунингдек, чорвачиликда юксак марралар белгиланди. Республика ғаллакорлари белгиловчи йилда она-Ватанга 2 миллион тонна дон армуғон этишга аҳд қилдилар. Олдимизда юксак ва шарафли вазифалар турибди. Деҳқонлар, пахтакорлар, чорвадорлар ва соҳибкорларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик кутлуғ байрамини мисли кўрилмаган меҳнат зафарлари билан кутиб олишларига шак-шубҳа йўқ.

Э. ШАЙХОВ,
Республика қишлоқ хўжалик министри.

БУРЧИМИЗ

Икки қурултой орасида бир йил вақт ўтди. Шу даврда фермамизда қандай ўзгаришлар бўлди! Аввало, қўйларни кўпайтирдик, маҳсулдорлигини оширдик. Қолаверса, давлатга қоракўл тери, гўшт, жун топшириш планларини ошириб бажардик. Ўстиришга пландан ортиқ қолдирилган бир ярим минг бош қўзи дуркин ўсяпти. Умуман фермамиз бўйича 347 минг сўм даромад олдик, бу кўзда тутилганидан 50 минг сўм кўп. Чўпонларимизнинг турмуш фаровонлиги яхшиланди. Чунки ҳар бир отар эгасининг даромади 25-30 процент ошди.

Энди бошқа бир рақамга кўз ташлайлик. Отаримиз бўйича 92 процент қоракўл терини биринчи сортга топширдик. Ҳар дона теридан 4 сўм соф фойда олдик. Биринчи марта шундай яхши кўрсаткичга эришилди.

Ҳозир улкан вазифалар олдида турибмиз. Қўзилатиш мавсуми бошланди. Ҳар 100 бош совлиқдан 120 тадан наслли қўзи олишимиз, 2 минг бош қўзини ўстиришга қолдириб, она-Ватанга 4 минг дона юқори сорт қоракўл тери етказиб беришимиз керак. Шуни деб ўтган йилнинг кузидан буён манглай тери тўкяпмиз. Қишловни бехатар, бечиқим ўтказдик. Энди қўзилатиш мавсумини уюшқоқлик билан ўтказишимиз керак. Мўмин Раҳимов, Бойсултон Сатинбоев, Убайдулла Эгамбердиев каби донгдор бош чўпонларимиз отарида қўзилатиш кун сайин авж олдирилмоқда.

Коммунистик партиямиз қўйчиликни ривожлантиришга катта аҳамият беряпти, чорвадорларга яқиндан ёрдам кўрсатяпти. Бундай шароитда бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб ишлашимиз керак. Отаримиз бўйича урғочи қўзиларнинг ҳаммасини ўстиришга қолдирамиз. Шу йўл билан совлиқлар сонини 20 процент кўпайтирамиз. Биринчи сорт қоракўл тери тайёрлашда кескин бурилиш ясаймиз, айниқса «жакет» навли териларни кўпайтирамиз.

Белгиловчи йил топшириқларини ҳамма кўрсаткичлари бўйича ошириб адо этиш шарафли бурчимиздир.

Азиз САФАРОВ,
Жиззах область, Фориш районидаги Киров номли давлат наслчилик заводи қўйчилик фермасининг бошқарувчиси.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

1950 йилда республикамиз бўйича ҳар гектар ердан 20,1 центнердан ҳосил олинди, 2 миллион 200 минг тонна пахта тайёрланди.

1970 йилда 4 миллион 767,7 минг тонна «оқ олтин» топширилди.

1973 йилда республикада 4 миллион 908 минг тонна «оқ олтин» тайёрланди. Бу, 1950 йилда тайёрланган пахтадан 2 миллион 708 минг тонна кўп.

Назарали Ниёзов, Ҳамроқул Турсунқулов, Ким Пен Хва, Абдужамил Матқобулов, Бозорбой Отақулов, Мўминжон Умаров, Узоқбой Жўраев ўртоқлар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга энг дастлаб сазовор бўлган машҳур пахтакорлардир.

ОРЗУЛАР ЙЎЛИДА

Деҳқоннинг хазинаси-ер. Ҳаётимиз фаровонлиги, хўжалигимиз тараққиёти ердан мумкин қадар унумли фойдаланишимизга, экинзорларнинг ҳар гектаридан юқори ҳосил олишимизга боғлиқ. Колхозчиларимиз «Ерн бойнинг — эли бой», деган мақолга амал қилиб, куз ва қиш кунлари тиниб-тинчимайдилар, юқори ҳосилнинг муҳим тадбирларини амалга оширадилар, далага маҳаллий ўғит чиқариш, ерни эски девор тупроқлари билан озиқлантиришни давом эттирадилар. Давлатдан берилган минерал ўғитларни ташиб оладилар, яхши сақлаб, ундан самарали фойдаланиш режаларини белгилайдилар.

Бултур куз ва қиш даврида ерни маҳаллий ва минерал ўғитларга тўйдирдик, экишга яхши тайёрлаб, чигитни ўз вақтида, агротехника жиҳатдан қулай муддатларда ерга қададик. Натижада ниҳоллар текис униб чиқди. Ҳамма бригадаларда тўлиқ гектарлар ҳосил қилинди. Ғўза парваришини сифатли ўтказиб, социалистик мажбуриятга яраша ҳосил тўпладик. Давлатга пландаги 4970 тонна ўрнига 5592 тонна пахта етказиб бердик. О. Жўрақулов, Н. Самадова, М. Ғуломов, Ҳ. Қобилов, У. Ҳакимов, М. Болтоев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик бир йилда 7-8 центнер кўтарилди.

Ердан унумли фойдаланиш ва баракали меҳнат эвазига пахта етиштириш анча ортди. Олдинги йилга қараганда қарийб минг тонна кўп пахта тайёрланди. Шу туфайли пахтачиликдан ишлаб чиқариш планида кўзда тутилганидан 500 минг сўм кўп даромад олдик. Колхозчиларимизнинг маоши ошди. Механизатор ва сувчиларнинг ойлик иш ҳақи ўрта ҳисобда 150 сўмни ташкил этди.

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланган деҳқонларимиз тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йилида пахта ҳосилдорлигини янада ошириш, чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар. Ҳар бир пахтачилик бригадамиз ва чорва фермамиз муқобил план тузиб чиқди.

Колхоз территориясидаги ариқ-зовурлар қазиб бўлинди. 29 та ҳайдов, 101 та чопиқ трактори ремонтдан чиқарилди. Шунингдек, 25 та сеялка, иккита комбайн, 7 та планировщик, 32 та плуг ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари тахт қилиб қўйилди. Трактор ва техника воситаларини тез ва соз қилиб ремонтдан чиқаришда Суяр Авазов, Пўлат Эшонқулов, Раззоқ Қаюмов, Берди Асқаров каби механизаторларимиз жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Ҳозиргача мавжуд техника воситаларини бир ярим сменада ишлатар эдик. Бу йилги мавсумда ҳамма машиналардан икки сменада фойдаланамиз. Шу муносабат билан 60 йигит-қизни механизаторликка ўргатмоқдамиз.

Юқорида ерни деҳқоннинг хазинаси деб таърифладик. Биз бойлигимиз манбаи ҳисобланган ердан унумли фойдаланиш билан, янги ер очишга, ерга-ер қўшишга ҳамиша эътибор бериб келяпмиз. Ўтган йили Оқдарё сувини насос орқали баландликка оқизиб, Лайлакхона ва Жорбоши даштидан талай янги ер очдик. Бу йил ана шу массивлардан яна камида 200 гектар янги ер ўзлаштиришни планлаштирдик. Бунга ноябрь ойидаёқ киришган эдик. Суғориш шохобчалари олинди, янги ерлар карталарга ажратилиб, паст-баландликлари текисланди. Массивлардаги янги ерларнинг кўпига чигит экилади. Қолганига беда, маккажўхори ва хашаки лавлаги экишни мўлжалламоқдамиз.

Хўжалигимизда алоҳида транспорт бригадаси ташкил этилган. Унга тегишли ишчи кучи ва автомашиналар, трактор тележкалари ажратиб берилган. Бригада аъзолари Пайшанба посёлкаси, Каттақўрғон бўрдоқичилик базаларидан, колхоз чорва фермаси ва колхозчиларнинг молхоналари, қўйхоналаридан маҳаллий ўғит ташишга сафарбар қилинган. Ўтган йили ноябрь-декабрь ва шу йил январь-февраль ойларида далага 7000 тоннадан кўпроқ маҳаллий ўғит чиқарилиб, «компост» қилинди.

Эртага Тошкентда республика қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойи очилади. Анжуманда ҳал қилувчи йил топшириқларининг бажарилиши ва белгиловчи йил вазифалари ҳақида маслаҳатлашиб олинади.

Қурултой яхши анжуман, илғор пахта усталари, чорвадорлар, ғаллакорлар, сабзавоткорлар, боғбонлар ва бошқа касб эгаларининг сўзларини эшитамиз, тажрибаларини ўрганамиз, социалистик мусобақани кучайтириш йўллари ҳақида маслаҳатлашиб оламиз. 1974 йилнинг юки оғир, манзили узоқ. Лекин бундан чўчимаслигимиз керак. Ҳар бир звено, бригада, бўлим, колхоз ва совхоз пахта етиштиришни кўпайтириш юзасидан қабул қилган мажбуриятини бажарса, юк енгил кўчади. Шунинг учун ҳаммамиз бир мақсад йўлида— қабул қилинган мажбуриятларни бажариш йўлида жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилмоғимиз керак.

Бу йил республикамиз она-Ватанга камида 5 миллион тонна пахта етказиб беради, шундан 3 миллион тоннаси машиналарда терилади. Колхозимиз аъзолари умумхалқ ишига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Отақул ҲУСАНОВ,
Самарқанд область, Каттақўрғон районидаги Тельман номли колхоз раиси.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАРГА

Сурхондарёлик механизатор Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдусаттор ҚУРБОНОВга

Минг тонна «оқ олтин» ортилган карвон,
Йўл олди оқ чўлдан Термизга томон.
Сўрсалар: байроқдор карвон сардори,
Механик-ҳайдовчи Абдусаттор Қурбон.
Чўлқувар мардларни Ватан олқишлар,
Мадҳига шоирлар қўшиқ бағишлар.

Бухоролик пахта устаси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Муяссар БАРНОЕВАга

Пахтакор Муяссар — Ромитан қизи,
Меҳнатдан ёш қалби қувончга тўлди.
Кўксида порлайди «Олтин Юлдуз»и,
Машина туфайли қаҳрамон бўлди.
Хаёллар, режалар... Дарёи азим,
Бахт берган партия — сенга минг таъзим.

Қорақалпоғистонлик машҳур шоликор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Усенбой БОЛТАНИЁЗОВга.

Ғолиблар қанчалар ардоқланса оз,
Ардоққа, таҳсинга лойиқ Усенбой.
Шолидан тоғ уйиб миришкор устоз,
Дастурхон кўркига бахш этди чирой.
Дарғалар сафида қаҳрамон ўртоқ,
Табаррук замонда доим олға боқ.

Тошкентлик донгдор пахтакор, Мустафо Чачининг издоши, СССР Олий Совети депутати Энвер АЛИЕВга.

От босган изларни той ҳам босади,
Устози изидан шогирди юрди.
Мустафо пахтадан тоғлар ясади,
Энвержон чўққига кошона қурди.
Парламент аъзоси — пахтакор деҳқон,
Юракдан олқишлар сенга, шараф-шон!

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Совхозимиз Нукус шаҳрининг биқинига жойлашган бўлиб, чорвачилик ва сабзавотчиликка ихтисослаштирилган. Шаҳар аҳолисини мўл-кўл сут, сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш ишчиларимизнинг зиммасига юклатилган. Кейинги йилларда Автоном республикамизда бу тармоқларни ривожлантиришда катта ишлар қилинди. Йирик чорвачилик комплекслари қурилди, парник хўжаликлари бунёдга келтирилди. Энг муҳими — интенсивлаштиришни кенг жорий этиш йўли билан маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда муайян муваффақиятларга эришилди.

Биз ҳар қарич ердан унумли фойдаланиш, оғир меҳнат талаб қиладиган ишларни комплекс механизациялашга эътиборни кучайтирмоқдамиз. Кадрларнинг назарий билими ва малакасини ошириш улкан вазифаларни тез ва осон ҳал этишнинг омили бўлмоқда. Беш йилликнинг белгиловчи йилида шаҳарлик дўстларимизга ҳар қачонгидан кўп ва юқори сорт маҳсулотлар жўнатамиз. Социалистик мусобақани кучайтириб, зиммага олган мажбуриятларимизни шараф билан бажарамиз. Мажбуриятларимиз эса чакки эмас, Қ. Бобожонова, З. Йўлдошева каби ферма ходимларимиз ҳар бош сигирдан 3100-3200 литрдан сут соғиб оладилар. Менга 19 бош сигир бириктилган, ҳар бирининг маҳсулдорлигини 3600 литрга етказаман. Сабзавоткорларимиз ҳам муқобил планлар асосида иш олиб бориб, кўклам экин мавсумига пухта тараддуд кўрмоқдалар.

Ўрозгул ҚУРБОННИЁЗОВА,
Қорақалпоғистон АССР, Нукус районидаги «Нукус» сутчилик-сабзавотчилик совхозининг звено бошлиғи.

Улар икки дўст, икки ўртоқ, икки қадрдон. Бири пахтакор бўлса, иккинчиси — чорвадор. Лекин улар касбларини бири-бирига жуда яқин билишади, эъзозлашади. Негаки, Холиёр Даминов қўриқ ер очиб, пахтадан мўл ҳосил етиштириб Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга эришган бўлса, Ўлжа Ганжиев жамоат чорвачилигини ривожлантириш ҳамда маҳсулдорлигини оширишга салмоқли ҳисса қўшиб, эл ҳурматига сазовор бўлган.

Икки дўстнинг меҳнатда эришган муваффақиятлари тўғрисида гап кетганда ҳамкасблари тўлқинланиб гапиришади, уларнинг ютуқларидан жозибадор рақамларни тилга олишади. Мана ўша рақамлар: Ленин номли совхознинг бригада бошлиғи Холиёр Даминов чўлга биринчи бўлиб ҳужум бошлаган йигитлардан. Ўн йилдан ошибдики, планини тўлдирмаган, мажбуриятини бажармаган мавсуми йўқ. Холиёр аканинг ўтган йилги ютуқлари айниқса салмоқли бўлди. Бригада 130 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 66 центнердан ошириб «оқ олтин» топширди. Пахтанинг 788 тоннаси машинада саранжом-саришталанди. Кичик коллектив совхоздагина эмас, балки районда энг арзон пахта етиштирди. Даромад аввалги йилдагига қараганда ўттиз процент кўпайди. Бу хизматлари учун партия ва ҳукуматимиз Холиёр Даминовнинг кўксига Ленин ордени билан «Олтин юлдуз» медалини тақиб қўйди.

Юксак мукофот янги марраларга отлантирмоқда. Холиёр ака экин майдонларини ўзгартирмаган ҳолда, ҳосилдорликни гектар бошига 70 центнерга етказишга аҳд қилган. Юбилей йилида олинган мажбуриятни сўзсиз бажариш учун бригада аъзолари улкан хирмонга ҳозирдан бошлаб пухта замин яратишяпти. Чигит экиладиган ерлар кузда чуқур шудгорланиб, талабига қараб минерал ва маҳаллий ўғитларга қондирилган. Ариқ-зовурлар аллақачонлар тозаланган, техника кўкламги экишга шай турибди.

ИККИ БАҲОДИР

Кунлар исиши биланоқ ерга барака уруғи қадалади.

«Қорақум» давлат наслчилик заводининг бош чўпони Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Ўлжа Ганжиевнинг ҳам ишлари чакки эмас. Тажрибакор чўпон совлиқларни қишдан бечиқим, соғлом ва семиз ҳолда асраб чиқди. Яна бир неча кундан сўнг унинг отарида қўзилатиш мавсуми бошланади. Бунинг учун барча тайёргарлик ишлари кўриб қўйилган. Чунончи, совлиқлар қўзилайдиган пунктлар тозаланиб, зарур асбоб-анжомлар тахтланган, қўзи сўйиш жойлари тартибга келтирилган.

Қўзи олиш ва давлатга қоракўл тери топшириш мажбуриятларини ҳамиша ошириб адо этиб келаётган моҳир чўпон Ўлжа Ганжиев бу йил ҳар юз бош совлиқдан 180 тадан қўзи топширишга аҳд-паймон қилган. Шу билан бирга у урғочи қўзиларнинг 80 процентини ўстиришга қолдирмоқчи. Қоракўл териларнинг 98 процентини «жакет» ва биринчи сортларга топшириш, ҳар бир қўйдан камида 3 килограмм-у 800 граммдан сифатли жун қирқиб олиш учун курашаётган яйлов баҳодири ўз сўзининг устидан чиқиш мақсадида куч ва ғайратини аямай меҳнат қилаётир.

Косонликлар Холиёр Даминов билан Ўлжа Ганжиевни икки дўст, икки баҳодир деб тан олишади. Ҳа, меҳнат, касбга муҳаббат, меҳр-оқибат уларни иноқ қилди. Ҳар гал — Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясига келганларидами, қишлоқ хўжалик илғорлари қурултойида қатнашганликларидами, хуллас, қаерда учрашишмасин, уларнинг суҳбати пахта билан чорва хусусида бўлади. Кўпроқ, сифатлироқ маҳсулот етиштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига унинг таннархини арзонлаштириш каби ҳаётий муҳим масала иккаласининг ҳам диққат-эътиборида туради. Икки дўст ўз бригадаси ёки отари ҳақидагина эмас, балки бутун бир район, область, қолаверса, республика қишлоқ хўжалиги, чорвачилиги тўғрисида ҳам қайғуради.

Шундай бўлиши табиийдир, албатта. Чунки бизнинг замонамизда бир киши— ҳамма учун, ҳамма— бир киши учун ўйлайди, қайғуради ғамхўрлик қилади.

Фотомухбиримиз И. Глауберзон олган бу суратда Холиёр Даминов (чапдан) билан Ўлжа Ганжиевни кўриб турибсиз.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ЕР ЛУҚМОНИ

ОЧЕРК

Сентябрнинг этаклари эди. Фарғона шаҳрида бўлган катта бир йиғилишда Киров район партия комитетининг биринчи секретари Усмонжон Бегматов билан учрашиб қолдик. Суҳбатимиз охирига келиб у.

— Бешариққа борсангиз, сизни ажойиб бир одам билан таништириб қўяман, — деди.

Октябрнинг ўрталарида, ваъдага кўра, саркотиб билан учрашдик. Биргалашиб «Партия XX съезди» совхозига йўл олдик.

Секретарь таърифини қилган одамнинг исми-шарифи Ҳазратқул Раҳмонов экан. Ёшроғи ўзини Каримжон Худойбердиев деб таништирди. Гидротехник экан.

Нафсамбирини айтсам, райком котиби меҳри жўшиб мақтаган бу одамда алоҳида фазилатларни илғаб олиш қийинроққа ўхшаб қолди. Қарашлари, юз ифодалари, гаплари — ҳамма-ҳаммаси ўзимизнинг тўпори деҳқонларникига ўхшаш. Катта кирза этигиям, тиринка костюми-ю, сочини устарада тақир қилиб олдиришиям... Аммо бошқаларда кам учрайдиган бир-икки хусусиятини илғаб қолдим. Одамга ўйчан боқувчи кўзларида тўла самимият. Табиати мулойим кўнгли жуда нозикка ўхшайди. Шунақа нозик кўнгил билан иссиққина уйидан 25-30 километр узоқда, олатасир ва тўс-тўполони ниқиб ётган жойларда ишлаш... Ҳақиқатан ҳам ғалати эмасми?

Табиатнинг тантилигини қарангки, унга тадбиркорлик, сабот-матонат топқирликдан истаганча берибди-ю, аммо «мен шу олтмиш бир йиллик умримнинг қирқ олти йили давомида фалон-фалон ишларни қилдим» — деб икки оғизгина ўзи ҳақида гапиришга журъат бермабди... Совхоз директори Абдуқаҳҳор Халлоқов Ҳазратқул аканинг заҳмат ва ўтган ишлар, қувонч ва ташвишлар тўла таржимаи ҳолини, савобли ишларини кўз олдимизда гавдалантириб берди.

...—Олтмиш учинчи йилнинг аввал баҳори эди. Мен у пайтлар совхозда агрономлик қилардим Бундоқ ўйлаб қарасак, совхоз совхоз бўлганидан буён қанча ери бўлса, ўша ерларнинг ўзидагина деҳқончилик қилиб келяпти. Бир қарич ҳам янги ер очилмапти денг. Ўйлаб-ўйлаб шу Ҳазратқул аканинг олдига бордик. Ўттиз йиллик бригадир, гапга ҳам, ергаям тушунади. Шундоқ-шундоқ ака, оталаримиз васиқа қилиб берган ерга тикилиб ётавермайлик, майдонларимизни кенгайтирайлик. Анови Сурпа томонларни қаранг, ўша томонда қанчадан-қанча янги ер очса бўлади-я, дедим. Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг, шундоқ оғиркарвон одам шартта ўрнидан туриб кетди. Кўзлари севинчдан ялтирарди. «Отангизга раҳмат, мени боргин дейсизми?» сўради. «Албатта, Сизни мўлжаллаганмиз, — дедим, — техника бор, одамларни танлаб олинг».

Унга бу гапларни айтишга айтдим-у лекин кўнглим хижил бўлиб юрдим. Нега десангиз, у совхознинг энг илғор бригадирларидан бири, даромади ҳам яхши, қолаверса жўжабирдай жон эди. Ҳаммасини ташлаб, саксовуллар сўппайиб, қум бўронлари ғулу қилиб турган жойга борармикин? Нега бу таклифни ёшроқ, уйига унча илинжи йўқ йигитларга айтмадим?

Йўқ, Ҳазратқул ака унақа иккиланиб юрадиганлардан эмасди. Бир ҳафта деганда кўч-кўлонини тахт қилиб, Сурпага равона бўлди. Ўзи билан ҳў анави қумтепаларнинг тит-питини чиқариб юрган Сотволди Мўминов, Даврон Ҳожиматов, Абдували Сотволдиев, Турғунали Нурматов сингари механизаторларни ҳам бирга олиб кетди. Ишга қаттиқ ёпишди. Сурпа массивининг бир бўлаги оқбошу янтоқ, қамишу тиканаклар чангалидан халос бўлиб, ер тахлитига кирди. Экскаватор обкелиб, коллекторлар қазитдик.

Аммо лекин биласиз, Қўқон шамолининг хуружи ёмон. Бир гувиллаб берса борми, йўлида учраган нарсани чирпирак қилиб кетади. Беш-олти коллектор энди битиб, сизот сувлар оқаётганда ўшанақа шамол туриб, қум бўрони бошланиб кетди. Тўполон тингач, кўрсак, энди қўлдан чиққан коллекторлар қум билан тўла. Иш яна бошидан бошланди... Шундай қилиб денг, ўша йили Сурпа массивидан очилган 93 гектар ер маҳсулдор майдонга айланди.

Ўша йилнинг кузаклари эди. Бир куни қарасам, Ҳазратқул ака вагон-уйини тракторга судратиб пастга, тўқай томонга қараб кетяпти? Ҳа? Бу ерларни, — деди у маккажўхори, қовун-тарвуз ва шоли экилган янги ерларни кўрсатиб, — бирорта бригадирга берарсиз. Биз энди анови тўқайларга қўл урсак... Йигитларимизнинг шашти баланд!

— Қийналиб кетдингиз, — дедим мен, — тўқайдан тортиб олган шунча майдон, мана «культурний» ер бўлиб қолди. Қарсиллатиб пахта экавермайсизми? Ўз қўлингиз билан очгансиз...

Мен бу гапларни сидқидилдан айтдим. Чиндан ҳам ёввойи ҳайвонлар уя қурган бу тўқайлар билан олишув уни уринтириб қўйганди. Бу билиниб турарди.

Эсимда, Ҳазратқул ака ўшанда бироз сукут қилганди. Кейин куйиниб, дил-дилидан гапирди:

— Ўзимам шуни ўйловдим. Лекин, биласизми, ҳеч кўнгил бўлмаяпти. Анови тўқай ерлар қовун полизларга қараб, худди: «Менинг гуноҳим нима? Қачонгача чия бўриларга ин бўлиб ётаман? Менгаям қара, эй, одам! Мениям қаторга қўш!» деяётганга ўхшайверади. Ҳеч кўнглим бўлмаяпти ука, унинг ёлворишини ҳар куни эшитаман...

Қаранг, тўқайнинг гапини англаяпти! Ҳазратқул аканинг гапини қайтариб бўлмасди. У илтимос эмас, илтижо қиларди.

Совхоз маъмурияти билан гаплашиб, Ҳазратқул акага, «бўпти, бошлайверинг» дедик. Шундай қилиб у одамлари билан келаси йили юз гектардан сал кўпроқ янги ер очди. Аммо, ҳали бу Сурпа деган массивда тўқайзорлар озмунча эмасди. Одамнинг нафаси тегмаган, трактор изи тушмаган бу қамиш ва чакалакзорлар яна Ҳазратқул акага, «биз-чи, биз?» деб мунғайиб қарашди. Ҳазратқул ака вагон уйини яна ичкарироқ судради... Шундай қилиб десангиз, Ҳазратқул акамиз одам меҳрига ташна бу ерлар дардини ўн йил давомида тинглади, ўн йил давомида уларни саксовул ва чакалаклардан, оқбош ва чангаллардан тозалаб, бағрига офтоб тегизди. Бундай ерлар юз гектар эмас, икки юз гектар эмас, 650 гектар. Ўртача битта колхознинг ери...

Абдуқаҳҳор ака шу ерга келганда Ҳазратқул акага маъноли қараш қилиб, кулимсиради. Сўнг гапида давом этди.

— Кейин нима бўлди денг... Кейин бу массивда Ҳазратқул акага «мўлтирайдиган» бирор гектар ер қолмади. Ўзлаштирилган олти юз эллик гектарнинг ҳаммаси лахтазор.

Энди буёғини эшитинг, қизиғи буёқда. Ҳазратқул ака Сурпа билан «ҳисоб-китоб»ни битиргач, бир куни олдимга келди. Пича ҳангомалашиб ўтирдик. Мана энди сизга «ялинадиган» тўқай қолмади, энди бригадирлик қилаверсангиз деб, шама қилдим. Йўқ, — дедилар бош чайқаб, — шу ишга ўрганиб қолибман. Хумори тутяпти. Тўқай қолган бўлса майли эди, — дедим кулгим қистаб, — ҳаммасини очиб бўлдиларингиз-ку. Топдим, — деди у жонланиб, — разведка қилиб келдим. Сизларга маъқул келса расмийлаштириб берсаларинг бўлгани, миҳдай ер бўлади!

Рост гап, қизиқиб қолдим. Шундай уддабурро, ишбилгич одам ер топдим, очиб берайми, деб турса, қайси директор ноз қилади? Ўша заҳоти йўлга чиқдик. Кетяпмиз-кетяпмиз... Ҳазратқул акаларнинг қўлидан чиққан охирги майдонлардан ўтиб бораётганимизда бир киши машинани тўхтатди. Ҳазратқул аканинг ошналаридан экан.

— Ҳа, Ҳазратқул, — деди у кабинага бошини суқиб биз билан бир-бир кўришаркан, — янтоғинг тугаб, сен бечорагаям жавр бўлди. Яна янтоқ излаб кетяпсанми, дейман?

Кулги кўтарилди. Бешариқликлар аскиянинг кифтини келиштирадиган одамлар. Ҳалиги одам дароз Ҳазратқул аканинг бўйига, «туя» лақабига ишора қилаётганди.

— Топдинг, яна янтоқ излаб кетяпман, — деди Ҳазратқул ака ҳам кула-кула — лекин сени ўтовимга олайми десам «мўў» девормасмикансан деб қўрқиб турибман.

Яна кулги-қийқириқ. Ҳазратқул ака ҳам нишонга урганди.

Шундай қилиб, — давом этди директор, — ҳалиги ўтган жойимиз — Фрунзе райони чегарасига келиб қолдик. Юраверинг, — дейди Ҳазратқул ака, — мен топган жой — Қолгандарёда. Шу биз турган жойдан, ҳў, кунботар тарафлардаги тўқайларгача Қолгандарё ерида. Тўқайбузаримизнинг топқирлигини қаранг, шу ерларгаям келиб, разведка қилиб кетган экан. Район раҳбарлари билан келишиб, бу массивдан ҳам 380 гектар ер ўзлаштирадиган бўлдик. Кўриб турибсиз ишлар гумбур!

— Ҳа, ишларингиз беш экан! — дедим мен Ҳазратқул акага қараб. У оҳиста бош чайқади:

— Ҳамма вақт ҳам эмас.

— Нега?

У кулимсираб директорга қаради.

Директорнинг изоҳ беришича, янги ўзлаштирилиб, қишлоқ хўжалик оборотига киритилган катта-катта майдонларда дастлабки пайтларда ғўза ривожланмай, жинқайиб туриб олибди. Сабаби, сизот сув ер юзасига яқин, ер шўрлагани-шўрлаган. Одамлар диққат. Аламини кимдан олишини билмай юрган тажанг бригадирлардан биттаси ғўзаларини Ҳазратқул акага кўрсатиб «мана очиб берган ерларингдаги пахта!» дебди кесатиб. Деҳқонсан, пахта эткан одам калланиям ишлатиши керак, — дебди Ҳазратқул акаям. У ҳар бир картанинг 300-400 метр оралиғида муваққат ариқлар очиб, асосий коллекторларга бирлаштирилишини таклиф қилибди. Қилинган харажат бир йилда уч ҳисса ошириб қайтарилмаса, каллам билан жавоб бераман, дебди у. Мутахассислар ўйлаб, ҳисоб-китоб қилиб кўришса Ҳазратқул аканинг гапида жон бор. Иш бошида Ҳазратқул аканинг ўзи турди. Ерларнинг катта-кичиклигига қараб, уч юз-тўрт юз метрда қўшимча ариқлар чиқарилди. Шу билан шўр балоси-ю, захи балосидан батамом қутилишди. Мана энди, ҳатто ўша — янги очма ерлардан ҳам октябрнинг ўрталаридаёқ 30-35 центнердан хирмон кўтарилди. Ҳа, айтмоқчи, Ҳазратқул ака зовурларининг сирларини қўшни хўжаликлар ва районлардан ҳам келиб ўрганиб кетишяпти. Халқ мелиоратори деб шунақа одамларни айтишса керак!

Ш пайт бу тўқайлар ва қумтепаларнинг барқарор ҳукмронларидан бўлиб келган бир махлуққа кўзим тушди. У потманчук деб аталадиган сўхтаси совуқ бир жонзот эди. Ҳали бульдозернинг пўлат сургичи тегиб улгурмаган ёнимиздаги қумтепада узала тушиб, рўпарасида нималар бўлаётганини билмоқчидай, юмалоқ кўзларини совуқ ялтиратганича тош қотиб турарди. Аждодлари бино бўлган бу ерларда энди у думини биланглатиб юролмаслигини қаёқдан билсин? Бу жойларга одамлар қадам қўйди. Ҳазратқул ака ва унга ўхшаш ер луқмонлари қадам қўйди!

Охунжон ҲАКИМОВ,
Фарғона область Киров райони.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

*

Польша Халқ Республикаси меҳнаткашлари экономика ва маданиятда янгидан-янги марраларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса қардош мамлакатлар билан савдо-сотиқ тез ривожланмоқда. Пастдаги суратда Гдиньск порти манзараси акс эттирилган. Юқоридаги суратда эса, мамлакат пойтахти Варшаванинг Театр майдонида тикланган ҳайкал акс эттирилган. Қўлида яланғоч қилич тутган, олға томон интилган қизнинг ҳайкали варшаваликларнинг гитлерчи босқинчиларга қарши мардона курашининг рамзи сифатида гавдалантирилган.

ЦАФ—ТАСС фотолари.

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА МИННАТДОРЧИЛИК

ЛУСАКА, 9 март. (ТАСС). Ғарби-Жанубий Африка халқ ташкилотига Намибиянинг мустақиллиги йўлида олиб бораётган курашида мадад ва ёрдам берганлиги учун шу ташкилотнинг президенти Сэм Нуйома КПССга, Совет ҳукуматига ва Совет Иттифоқи меҳнаткашларига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди.

Ғарби-Жанубий Африка халқ ташкилоти раҳбарлари активлари ва жангчилари билан шу ерда бўлиб ўтган учрашувда сўзга чиқиб, у халқ ташкилоти жаҳон жамоатчилигининг мадади билан узил-кесил ғалаба қозонади, деб қатъий ишонч билдирди.

Сэм Нуйома ялпи тинчлик учун курашда Совет Иттифоқи ғоят катта роль ўйнаётганлигини уқтириб ўтди ва барча халқларга мустақиллик эркин ривожланиш ҳуқуқини бермай туриб бундай тинчликни таъминлаш мумкин эмаслигини айтди.

Сэм Нуйома Намибиядаги аҳвол ҳақида батафсил гапириб, халқ ташкилоти Жанубий Африка Республикасининг ирқчи қўшинлари устидан урушда қатъий ғалаба қозонибгина қолмай, балки, шу билан бирга халқлар оммасини сиёсий жиҳатдан сафарбар ҳам қилмоқда деди.

А. А. Громиконинг Сурияга қилган визити тамом бўлди

ДАМАШҚ, 7 март. (ТАСС). Бугун Сурия Араб Республикаси пойтахтида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Араб Социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлигининг аъзоси, Сурия Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам билан музокаралари тамом бўлди.

А. А. Громико шу куниёқ Дамашқдан жўнаб кетди. Аэродромда А.А. Громикони Сурия Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам ва Суриянинг бошқа расмий кишилари, шунингдек СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов кузатиб қолдилар.

А. А. Громико учиб кетиш олдидан бундай деди: Биз дўст Сурия Араб Республикасининг пойтахтидан мамнуният туйғулари билан жўнаб кетмоқдамиз. Бу ерда президент Ҳафиз Асад билан, бош министр Маҳмуд ал-Айюбий билан ва ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам билан қилган суҳбатларимиз ва учрашувларимиз ғоят сермазмун ва самарали бўлди.

Бизнинг суҳбатларимизда асосий эътибор Яқин Шарқдаги аҳвол билан ва Яқин Шарқ можаросини 1967 йилда босиб олинган барча араб территорияларидан Исроил қўшинларининг ҳаммасини олиб чиқиб кетиш ва Фаластин араб халқининг қонуний ҳуқуқларини тиклаш асосида сиёсий жиҳатдан бартараф қилишга эришиш йўлида кўрилаётган тадбирларга қаратилди. Бу табиий бир ҳол. Бизлар ишчанлик руҳида, конструктив руҳда фикрлашиб олдик. Сурияга қилган визитимизнинг якунлари тўғрисидаги қўшма баёнот эълон қилинади.

Бизга кўрсатилган меҳмондўстлик ва зўр эътибор учун Сурия ҳукуматига ва умуман Сурия раҳбарлигига ҳамда Суриянинг гўзал пойтахти аҳолисига миннатдорчилик изҳор қиламиз. Биз дўстона муҳитни яратиб берганликлари ва меҳмондўстликлари учун партия ва давлат раҳбарлигига, аввало, республика президенти Ҳафиз Асадга ўз ташаккуримизни билдирамиз.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, Сурия Араб Республикасининг дўст халқига энг яхши истакларимизни изҳор қиламан.

ДАМАШҚ, 7 март. (ТАСС). Бугун бу ерда СССРнинг Сериядаги элчихонасида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Сурия Коммунистик партиясининг раҳбарлари билан учрашди.

Учрашув вақтида дўстона суҳбат бўлди. Бу суҳбат КПСС билан Сурия Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар учун характерли бўлган самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Суҳбатда Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ҳолид Бағдош, Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари ва Марказий Комитет Сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ Юсуф Файсал, Сурия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Иброҳим Бакрий, Даниэл Нааме, Зоҳир Абдил Самад ўртоқлар, шунингдек СССРнинг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов қатнашди.

ДАМАШҚ, 7 март. (ТАСС). Бугун бу ерда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Фаластин озодлиги ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат билан учрашди.

Суҳбат вақтида Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида, шунингдек фаластинлик араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш билан боғлиқ бўлган масалалар юзасидан фикрлашиб олиш давом эттирилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 7 мартда Москвага қайтиб келди.

Аэродромда кутиб олувчилар орасида Сурия Араб Республикасининг СССРдаги элчиси Ж. Шайя, Миср Араб Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили ат-Тоҳир Шаш бор эдилар.

СССР ПАВИЛЬОНИГА ҚИЗИҚИШ КАТТА

ФРИТАУН, 9 март. (ТАСС). Бу ерда ҳар йилги бешинчи савдо ярмаркаси очилди. Ярмаркада Сьерра Леоне савдо фирмалари, шунингдек Африка ҳамда Европадаги бир қанча мамлакатлар қатнашмоқда.

Бутуниттифоқ «Халқаро китоб» бирлашмасининг виставкада асосий ўринни эгаллаган Совет Иттифоқи павильони ярмарканинг сон-саноқсиз томошабинлари ўртасида ғоят қизиқиш туғдирди. Сьерра Леонеликлар В. И. Ленин асарлари, шунингдек жаҳонда биринчи социалистик давлатга бағишланган бошқа асарлар билан ғоят қизиқиб танишмоқдалар. Виставкадаги жуда кўп стендлар СССРнинг экономика, фан ва маданият турли соҳаларида эришган муваффақиятларини тасвирлайди.

Г. КИССИНЖЕРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ВАШИНГТОН, 9 март. (ТАСС). Савдо ислоҳоти тўғрисида ҳукумат тақдим этган қонун лойиҳасини муҳокама қилаётган сенат молия комиссиясининг мажлисида АҚШ Давлат секретари Г. Киссинжер сўзга чиқди. У Совет — Америка савдо-иқтисодий муносабатларини нормаллаштириш юзасидан ҳукумат таклиф қилган тадбирларни маъқуллашга конгрессни даъват этди.

Г. Киссинжер конгресс Совет Иттифоқига савдо ишларига энг қулай режим беришни рад этишга қаратилган қўшимчани маъқуллаган тақдирда, президентга бу қонун лойиҳасини тақиқлаб қўйишни тавсия қилишини айтди.

Совет Иттифоқи билан муносабатларимизда биз кескинликни камайтириш сиёсатини ўтказамиз, деди у. Чунки ҳалокатли ядро урушининг олдини олиш учун жавобгарлик бизларнинг мамлакатларимиз зиммасига юклатилган. Биз СССР билан муносабатларимизни янада мустаҳкамроқ негизда қуриш учун курашмоқдамиз ва бу муносабатлар кенг доирада ривожланиши керак деб ҳисоблаймиз.

Совет Иттифоқига кўпроқ қулайлик бериш бу имтиёз эмас, деб таъкидлади давлат секретари, балки олиб бораётган сиёсатимизда Совет Иттифоқини камситишни бартараф қилишдир. Бусиз савдони нормаллаштириш йўлида тараққиёт бўлиши мумкин эмас. Бундай режимни яратишдан бош тортиш эса сиёсий оқибатларга олиб келиши, муносабатларни яхшилаш йўлидан олға бориш ниятимизни шубҳа остига қўйиши, барча соҳаларда, шу жумладан, Яқин Шарқдаги можарони бартараф қилиш соҳасида эришган камтар муваффақиятларимизга путур етказиши мумкин. Бу эса Америка билан Совет Иттифоқи ўртасида тузилган савдо шартномасини амалга оширишга халақит беради.

Давлат секретари яна шуни айтдики, ҳукумат савдо ислоҳоти тўғрисида вакиллар палатаси қабул қилган қўшимчага қарши чиқади. Вакиллар палатаси қабул қилган тузатиш Совет—Америка савдо муносабатларини нормаллаштиришга тўсқинлик қилади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Сурия Араб Республикасига қилган визити тўғрисида

АХБОРОТ

Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлиги ва Сурия ҳукуматининг таклифига биноан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Совет Иттифоқи ташқи ишлар министри А. А. Громико 1974 йил 27 февралдан 1 мартгача ва 4 мартдан 7 мартгача дўстона расмий визит билан Сурия Араб Республикасида бўлди.

Бу визит ҳар икки мамлакат ўртасидаги мавжуд дўстона муносабатларга кўра, дўстлик ва иззат-ҳурмат вазиятида ўтди.

Визит вақтида Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад А. А. Громикони қабул қилди. А. А. Громико бош министр Маҳмуд ал-Айюбий билан, бош министр ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддам билан ва Суриянинг бошқа раҳбарлари билан ҳам учрашди.

Музокаралар дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида олиб борилди. Бу музокараларда икки томонлама муносабатларга доир масалалар ва ҳар икки томонни қизиқтираётган актуал халқаро проблемалар қараб чиқилди. Яқин Шарқ проблемасига алоҳида эътибор берилди.

Музокараларда қуйидагилар қатнашдилар:

Совет томонидан — Совет Иттифоқининг Сурия Араб Республикасидаги элчиси Н. А. Муҳитдинов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси, Яқин Шарқ мамлакатлари бўлимининг мудири М. Д. Ситенко, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари Ю. Н. Черняков, ташқи ишлар министрининг катта ёрдамчиси В. Г. Макаров.

Сурия томонидан — Сурия Араб Республикаси ташқи ишлар министрининг ўринбосари Муҳаммад Закария Исмоил, Шарқий Европа мамлакатлари бўлимининг мудири Абдил Карим Атаси, халқаро ташкилотлар бўлимининг мудири Диялло Фаттал, Шарқий Европа мамлакатлари бўлимининг маслаҳатчиси Юсуф Арфе.

Музокаралар давомида ҳар икки томон ҳар иккала мамлакат ўртасидаги икки томонлама муносабатларнинг ривожидан мамнун эканликларини билдирдилар. Улар ҳар икки мамлакат ўртасида мавжуд бўлган ва миллий суверенитетни ҳурмат қилиш, ички ишларга аралашмаслик принципларига, шунингдек империализм, сионизм ва мустамлакачиликка қарши курашдаги мақсадларнинг бирлигига асосланган дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини яна таъкидладилар.

Совет томони Совет Иттифоқининг сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда Сурия билан дўстлик ҳамда ўзаро манфаатли ҳамкорликни бутун чоралар билан ривожлантириш ва мустаҳкамлашга, Суриянинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш учун ёрдам беришга қаратилган принципиал йўли ўзгармас йўл эканлигини таъкидлади.

Актуал халқаро проблемалар муҳокама қилинган вақтда ҳар икки томон ўтган йил октябрь ойидаги уруш ҳаракатларидан кейин Яқин Шарқда рўй берган воқеаларга алоҳида эътибор берди, ўзларининг принципиал позицияси ўзгармас позиция эканлигини тасдиқлади ва Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб ерларидан тамомила олиб чиқиб кетмай туриб ва фаластинлик араб халқининг қонуний миллий ҳуқуқларини таъминламай туриб, Яқин Шарқда мустаҳкам ва ҳаққоний тинчлик ўрнатиш мумкин эмаслигини таъкидлади.

Томонлар ҳозирги вақтда Шарқда ҳаққоний ва мустаҳкам тинчликка эришиш манфаатлари йўлида амалга оширилаётган тадбирларни муҳокама қилдилар. Улар қўшинларни чекинтириш тўғрисидаги ҳар қандай битим Исроил қўшинларини босиб олинган барча араб ерларидан конкрет муддатларда тамомила олиб чиқиб кетиш йўлидаги биринчи қадам деб, умуман Яқин Шарқ можаросини бартараф қилишнинг таркибий қисми деб қаралиши лозим эканлиги борасидаги позициялари ўзгармас позиция эканлигини яна уқтириб ўтдилар.

Томонлар юқорида айтиб ўтилган асосий принципларга эътибор бермаслик ёки уларни назар-писанд қилмаслик янги уруш хавфини туғдиражагини ва Яқин Шарқда ҳамда бутун дунёда тинчлик ва осойишталикни хавф остида қолдириши мумкин эканлигини таъкидладилар.

Томонлар Яқин Шарқда можарони бартараф қилишнинг ҳамма босқичлари ва ҳамма соҳаларида адолатга асосланган тинчлик ўрнатиш йўлидаги тадбирларда Совет Иттифоқининг иштироки муҳим эканлигини таъкидладилар.

Томонлар Сурия Араб Республикаси босиб олинган ўз ерларини озод қилиш учун барча самарали воситалардан фойдаланиш мақсадида қонуний ҳуқуққа эга эканлигига амин бўлганликларини изҳор қиладилар.

Совет томони Сурия Араб Республикаси қуролли кучларининг сабот-матонатига, шунингдек октябрь ойидаги ҳарбий воқеалар давомида араб мамлакатлари ўртасида намоён бўлган бирдамликка юксак баҳо берди. Совет томони ана шу бирдамлик араб мамлакатларининг позицияларини мустаҳкамлашга ижобий ҳисса қўшди, деган фикрни билдирди. Совет томони бу бирликни янада мустаҳкамлаш муҳим эканлигини ва империалистларнинг араб халқлари бирлигини бузишга қаратилган найрангларига зарба бериш зарур эканлигини ҳам таъкидлади.

Томонлар Совет—Сурия дўстлигига путур етказишга қаратилган ҳар қандай уринишларга зарба беришга аҳд қилганликларини билдирадилар ва Совет—Сурия муносабатларини янада мустаҳкамлашга ҳеч кимнинг ҳалақит бериши ёки бу муносабатларга зарар етказишига йўл қўймайдилар.

Сурия томони Совет Иттифоқининг ҳамма соҳаларда Сурия Араб Республикасини қўллаб-қувватлаб, унга ёрдам берганлиги учун ташаккур изҳор қилди ва ана шу ёрдам ва мададни давом эттириш муҳим эканлигини уқтириб ўтди.

Совет ва Сурия томонлари икки томонлама муносабатларга доир масалалар юзасидан ва Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикасини қизиқтираётган энг муҳим актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олиш ва маслаҳатлашиш учун ҳамма босқичларда мунтазам алоқа ўрнатиш фойдали эканлигини билдирдилар.

Актуал халқаро проблемаларни қараб чиқиш вақтида ҳар икки томон халқларнинг мустамлакачилик ва империализмга қарши, мустамлакачилик эксплуатацияси ва ирқий камситишнинг ҳамма формаларини йўқ қилиш учун олиб борилаётган курашини доим қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидлади.

Томонлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг махсус сессиясини чақириш тўғрисида Жазоир Халқ Демократик Республикаси тақдим этган таклифни қўллаб-қувватлаётганликларини таъкидладилар.

Томонлар визит вақтида кўп масалалар юзасидан фикрлашиб олинганлиги совет ва Сурия халқларининг бахт-саодати йўлида ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ҳамда мустаҳкам ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришда муҳим ижобий қадам, деб ҳисоблайдилар.

Совет Иттифоқи ташқи ишлар министри Совет ҳукумати номидан Сурия Араб Республикаси бош министрининг ўринбосари, ташқи ишлар министри Абдил Ҳалим Ҳаддамни Совет Иттифоқига расмий визит билан келишга таклиф этди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди. Визит вақти кейинчалик белгиланади.

Ю. А. Гагарин туғилган кунининг 40 йиллигига

КОСМОС ҚАҲРАМОНИ

Бундан 13 йил муқаддам букун Советлар мамлакатининг граждани, коммунист Юрий Алексеевич Гагарин жаҳонда биринчи бўлиб совет космик кемасида юлдузлар оламига парвоз қилган эди. Ана шундан бери унинг номи космик эранинг, мардлик ва қаҳрамонликнинг рамзи бўлиб қолди. Бундан 13 йил аввал — 1961 йил 12 апрель куни биринчи космос баёзидан 108 минутлик парвоздан сўнг эсон-омон Бойқунур космодромига муваффақиятли қўнди.

Космосга қилинган биринчи парвоз эндиликда жаҳон халқлари томонидан тантанали нишонланмоқда. Бу кун жаҳон авиацияси ва космонавтикасининг катта байрами сифатида тантана қилинмоқда.

Юрий Гагарин ўзининг ҳаётий йўлини, меҳнат фаолиятини жуда эрта бошлади. Оддий ҳунар-техника билим юртидан аэродром майдонигача бўлган машаққатли йўлни мардонавор босиб ўтди. У космонавтлар мактабида таълим олар экан, ўзининг ғоятда меҳнатсеварлиги, ғайратлилиги, жасурлиги ва зийраклигини кўрсатди. У космос парвозига тайёрланаётган чоғларда самолётларда парвоз қилди, парашютларда сакради, машқ ва синовларда мунтазам иштирок этди.

Бундан ташқари Юрий Гагарин ғоятда дилкаш, қувноқ йигит эди. У дўстларини, яқинларини, хуллас одамларни юракдан севар эди. Бўш вақтларида спорт билан шуғулланарди, овчилик қиларди. Ҳаммадан кўпроқ у ҳаётни севарди.

У юлдузлар оламига биринчи бўлиб парвоз қилди. Поёни кенг фазонинг олис-олис йўлларида учиш ва қолдирди. Бундан ташқари, инсоният оламида яхши ном, яхши хотира қолдирди. Бинобарин, унинг фарзандлари Лена билан Галя ҳозирги кунда шонли фазогирнинг йўлидан боришга интилмоқдалар.

Агар Юрий Алексеевич ҳалок бўлмаганида ҳозир 40 ёшга тўлар эди. У оламдан бевақт кетди. Бундан 13 йил муқаддам машҳур академик Сергей Королёв 26 ёшлик Гагарин ҳақида шундай деган эди: «Унинг сиймосида табиатан мардлик, теран ақл ва чексиз меҳнатсеварлик мужассамлашган. Агар Гагарин етарли билим ва маълумот олса, унинг номини машҳур олимларимиз қаторида кўришимиз мумкин».

Юрий Гагарин ана шу етарли маълумотни олди. Жуковский номли ҳарбий-ҳаво инженерлик академиясини муваффақиятли тугатди. У илмий ишга киришди, коинотга парвоз қилиш режаларини тузар эди.

Юрий Алексеевич Совет Иттифоқининг кўпчилик республикалари ва шаҳарларида бўлди, чет мамлакатларга сафар қилди. У бизнинг қуёшли республикамизда ҳам бир неча бор келди, ёшлар орасида, деҳқонларимиз қурултойида бўлди. Қишлоқ хўжалик илғорларининг Тошкентда бўлиб ўтган VI қурултойида иштирок этди.

Юрий Алексеевич қисқа умр кўрди. Лекин у инсоният тарихида жуда катта из қолдирди. Унинг номи ер юзининг барча мамлакатларида, турли хил миллат ва элатларнинг вакиллари қалбларида абадий сақланиб қолажак.

ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

НЕФТЬ ЧИҚИТЛАРИ МЕТАЛЛНИ МУҲОФАЗАЛАЙДИ

Урта Осиё табиий газ илмий-тадқиқот институтида (Тошкент) ишлаб чиқилган кимёвий препарат пармалаш установкалари ва газ қувурларида металл чидамлигини 10 баравар оширади. Газли қатламга тазйиқ билан туширилган шу препарат эритмаси газ таркибидаги сульфат ва углекислий аралашмалар пўлат қувурларнинг емирилиб кетишига йўл қўймайди.

Реакцияларни секинлаштирувчи бу ингибитор нефтни қайта ишлаш чиқитларидан олинади ва мамлакатимизда ҳамда чет элларда ишлаб чиқарилувчи бошқа препаратларга нисбатан беш баравар арзонга тушади. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводида шу препаратни саноат кўламида ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Ингибитор қазиб олинаётган табиий газ таркибидаги суюқ аралашма — конденсат билан ўзаро яхши таъсирда бўлади. Бу нарса олис ва бориш қийин бўлган жойларга неча юзлаб куб метр сув ёки бошқа хил суюқ моддалар ташиб боришдан воз кечишга имкон беради. Шу конининг ўзида қазиб чиқарилаётган конденсатга озгина препарат қўшиб яна қатламга туширилса трубаларни пухта ихоталаш таъминланади.

Урта Осиё ер бағрида газ конлари кўп. Шу газ запасларининг қарийб ярмида ё олтингугурт еки углекислота аралашган. ЭП-5 номини олган препарат Урта Осиё—Марказ, Бухоро—Урал ва Бухоро—Тошкент—Фрунзе — Олмаота каби магистрал газ қувурлари орқали газ юборишни ҳамда газ қазиб чиқаришни хавфсизлантиради. Ҳозир бояги газ магистраллари бўйича кунига 180 миллион куб метрдан зиёд табиий газ ҳайдаб турилибди.

ҚИТЪАЛАР АНЖУМАНИГА ТАЙЁРГАРЛИК

20 — 30 майда Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатлари учинчи халқаро кинофестивали ўтказилади.

Яқинда кинофестиваль ташкилот комитетининг иш плани ва кинофестиваль Бош дирекциясининг состави тасдиқланди.

Айни шу кунларда ташкилот комитетида иш қизғин. Улкан анжуман очилгунга қадар яна икки кинофестиваль объекти — студентлар шаҳарчасида янги кино-театр ҳамда Узбекистон Кинематографчилар союзининг биноси ишга туширилади.

Кинофестиваль кунларида «Кино — тинчлик, социал тараққиёт ва халқлар озодлиги учун курашда» мавзуида катта суҳбат ўтказилади. Анжуман қатнашчилари билан учрашувлар бўладиган завод ва фабрикаларда, корхона ва ташкилотларда, маданият муассасалари ва ўқув юртларида ҳам қизғин тайёргарлик олиб борилялти.

Министрликлар ва ташкилотлар, газета ва журнал редакциялари энг яхши бадиий лентлар, актёрлар, режиссёрлар учун махсус совринлар таъсис этмоқдалар.

Кинофестивалнинг эмблемаси ҳам тайёрланди.

Кино-театрлар, меҳмонхоналар, анжуман қатнашчиларини кутиб олинадиган аэропорт шиор ва плакатлар билан, машҳур фильмлардан эпизодлар акс этган суратлар, таниқли киноактёрларнинг портретлари билан безатилмоқда.

Ҳозирданоқ ташкилот комитети номига бир қанча мамлакатлардан бу улкан анжуманга қатнашиш истаги билдирилган хатлар кела бошлади. Кинофестиваль муносабати билан ташкил этилган матбуот марказида ҳам ҳозирлик қизғин.

Эртага Москвада Осиё ва Африка мамлакатлари учинчи халқаро кинофестивалига бағишланган матбуот конференцияси ўтказилади.

Дўстлик ва қардошлик шаҳри — Тошкент азиз меҳмонларни орзиқиб кутмоқда.

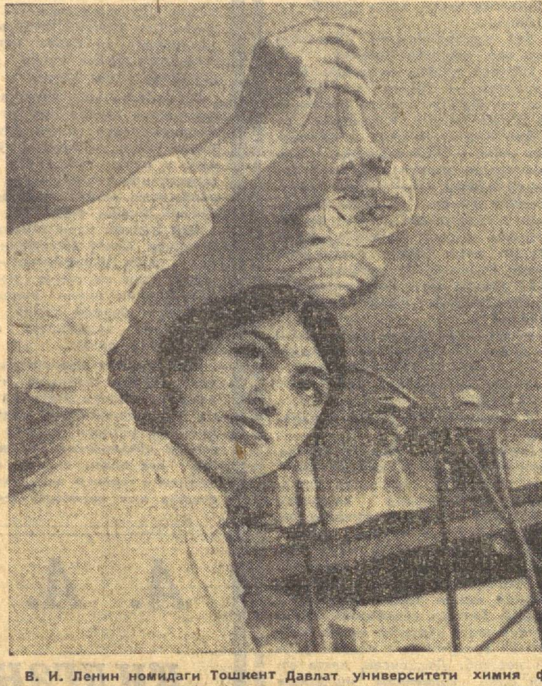

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети химия факультети органик химия кафедрасининг студентлари назария билан практикани бирга қўшиб олиб бормоқдалар. Суратда: бешинчи курс студенти Саодат Муҳаммадалиева проблемалар лабораториясида тажриба ўтказаётган пайт.

А. Тўраев фотоси.

А Ж А Б С А В Д О Л А Р

ҚЎШИМЧА РЎЙХАТ „ОПЕРАЦИЯСИ"

Бу ғалати «операция»ни Андижон медицина билим юртининг бош бухгалтери Валентина Петровна Бубонова билан кассир Валя Пугаева ўйлаб топишган. У ҳам оддий, ҳам мураккаб. Дафъатан, бу ерда ҳеч қандай сир йўқдек кўринади, ҳеч нимани пайқамайсиз. Операция ҳамирдан қил суғургандай осон, муваффақиятли ўтиб турибди. Ҳатто уни «кўнгилдагидек» ўтказгани учун кассир Валя Пугаева курортга ҳам бориб келди.

Операцияни ўтказишдан мақсад: студентларга стипендияни кеч бериш, уларни сарсон қилиш, айрим андишали студентларнинг стипендиясини бир-икки ой бутунлай бермай қўйишдан иборат. Операциянинг эҳтиёт чоралари ҳам кўриб қўйилган. Мабодо студент бетоқатлик қилиб стипендияни ҳадеб сўрайверса: «Мен бор эканман—диплом ололмайсан!», деб қўрқитиш ҳам кўзда тутилган.

«Операция» қуйидаги тартибда ўтказилади. Ҳар ойнинг охирида стипендия олувчи тўрт юз эллик студентга рўйхат тузилади. Бу, студентларни тинчлантиришнинг бирдан-бир йўли. Рўйхатни кўриб студентлар ўзларига таскин беришади: «Хайрият, бу гал стипендияни ўз вақтида оларканмиз!» Кўп ўтмай бу қувонч ташвишга айланади. Рўйхатга кирган студентларнинг бир қисми кўп оворагарчиликдан кейин стипендияни олишга муваффақ бўлади. Қолганига қизил қалам уриб қўйилади. Бу белгининг нималигини бухгалтер билан кассиргина билади. Бу: «стипендия бир ойдан кейин берилади», дегани. Баъзан бу шартли белги: «Стипендиядан умидингни уз!» деган маънони ҳам билдиради.

Буни англамаган баъзи студентлар бухгалтер билан кассирнинг атрофида айланиб юраверадилар. Гоҳо касса дарчасидан мўралаб сўрашади;

— Стипендия қачон берилади?

Валентина Петровна ҳам, Валя Пугаева ҳам студентга еб ташлагудай ўқрайди:

— Намунча назаринг паст бўлмаса.

Бундай муомаладан кейин иккинчи марта студентнинг стипендия сўрашга ҳам юраги дов бермай юраверади. Унинг қай куйга тушишини тасаввур қилиб кўринг-а!

Валентина Петровна билан Валя Пугаеваларнинг парвойи фалак, қайси иши учун маош олишаётганини сира ҳис этишмайди. Бу ҳақда ўйлашга тоқатлари йўқ. Студентларнинг тақдири уларни қизиқтирмайди. Стипендияни вақтида олиб бериш учун жон куйдиришмайди.

Шу тариқа орадан йигирма беш-ўттиз кун ўтиб кетади. Операция асосан амалга ошади. Яъни ўтган ойда стипендия ололмаганлар учун қўшимча рўйхат тузилади. Шундан кейингина сарсон бўлиб юрган студентларнинг аксарияти стипендияга эга бўлишади.

Энди далилларга мурожаат этайлик. Қўлимизда бош бухгалтер Валентина Петровна ёзиб берган справка турибди. Унда айтилишича, 1973 йил январь ойида стипендия олишга ҳақли 450 студентдан 335, февралда—363, мартда—31, апрелда 119, майда—259, июнда—300, июлда —120, августда—125, сентябрда — 200 ва декабрь ойида эса 96 студент стипендияни белгиланган муддатдан бир ой кеч олди.

Юқорида студентларнинг аксарияти стипендияга эга бўлди, дедик. Нега аксарияти? Ҳамма гап шунда-да! Бу «операция»ни ўтказишдан мақсад ҳам шу.

Валентина Петровна билан Валя Пугаева худди шу ерда найранг ишлатишади. Улар юввошроқ студентларга: «Эрта кел, индин кел», деб стипендияни бермай туришади. Орадан бирор ҳафта ўтгач:

— Вақтида олиш керак эди, пулни банкка қайтариб юбордик, — деб ўшқирадилар.

— Бу нима деган гап! Бир ойдан буён келавериб, оёғимизда оёқ қолмади-ку!?

— Ҳали тилинг ҳам чиқиб қолдими, ўқигинг келмаяптими?

«Ўқигинг келмаяптими?» деган гапни эшитганда, ҳар қандай яхши ўқиётган студент ҳам ўйланиб қолади. Стипендия ҳақида иккинчи марта оғиз очмай қўяқолади. Масалан, учинчи курс ҳамширалар тайёрлаш биринчи группасининг Фотимахон Ҳасанова, Мавлудахон Машрабалиева, Шаҳзодахон Сайдалимова, Қимматхон Мирзаева, Исторахон Омонова, Юлдузхон Камолова, Ҳосиятхон Матбобоева каби студентлари ана шундай ҳолатни бошдан кечирдилар. Улар илгари кеч бўлса ҳам стипендия олиб туришган. Лекин Фотимахон билан Қимматхон 1973 йил апрель, май ойларида, Мавлудахон, Шаҳзодахон, Исторахон апрель ойида, Юлдузхон сентябрь ойида, Ҳосиятхон май, декабрь ойларида бутунлай стипендия ололмадилар.

Учинчи курснинг доялар тайёрлаш 7-группасида ҳам худди шундай аҳвол рўй берди. Группанинг Марғубахон Сойибова, Ўринтой Ҳакимжонова сингари илгари стипендия олиб келган студентлари 1973 йил август ойида стипендия олишмади. Шу курснинг 5-, 6-группаларидаги стипендия олиш ҳуқуқига эга бўлган бир гуруҳ студентларга ҳам ўтган йилнинг баъзи ойларида стипендия сабабсиз берилмади.

Улар ўз вақтида бухгалтер билан кассирга рўбарў бўлиб, стипендияни сўрашган. Лекин: «Пулни банкка қайтариб юбордик», деган жавобни олишган. Хўш, ҳақиқатан ҳам бу студентларнинг стипендияси банкка қайтариб юборилдими? Йўқ. Текширишда, бу студентларнинг пулини кимдир қўл қўйиб олганлиги маълум бўлди. Қўшимча рўйхатдаги имзолар қалбаки эканлиги тасдиқланди.

Энди дўппини ерга қўйиб ҳисоблаб кўринг. Юқорида номлари тилга олинган студентларнинг ўзидан 360 сўм юлиб қолинган. Бу пуллар қаёққа кетди, Валентина Петровна? Сиз нима дейсиз, Валя Пугаева? Студентнинг ҳақига хиёнат қиляпсизлар-ку! Ростини айтинг, тағин қанча студентнинг пулини туя қилгансизлар?

Эҳтимол, бошқа студентларнинг стипендияси ҳам гоҳо-гоҳо уриб қолинаётгандир. Буни махсус комиссия элак-элак қилиб текширадиган бўлса, балки бундан ҳам каттароқ жиноят очилар. Воқеанинг зивожи шундан далолат бериб турибди.

...Ҳурматли газетхон, энди гапнинг буёғини эшитинг. Ҳар нарсанинг бир сабаби бўлади. Агар Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги 1972 йил январь ойида Андижон медицина билим юртини республика бюджетидан чиқариб, маҳаллий бюджетга бермаганида ҳойнаҳой бу «операция»ни ўтказишга баҳона топилмасмиди! Ўша маҳалда министрлик билим юрти билан тўла ҳисоб-китоб қилмаган. Ҳатто билим юртига ўн бир минг 260 сўм стипендияни тўламай қўйганмиш. Валентина Петровна ҳар гапнинг бирида ана шуни рўкач қилишни яхши кўради. Ахир, бу эски гап-ку! 1973 йил стипендиясига бунинг таъсири бўлмаслиги керак. Чунки, бу камоматни қоплаш учун маҳаллий бюджетдан қўшимча маблағ ажратилган.

Стипендиянинг вақтида берилмаётганига Андижон область соғлиқни сақлаш бўлими ҳам айбдор. Чунки бўлим стипендия пулини давлат банкига кўпинча кеч ва кам ўтказиб келган. Шаҳар давлат банки эса берилган пулларнинг тўғри сарфланган-сарфланмаганини назорат этиб боришни удда қилолмаган. Акс ҳолда ёш авлоднинг билим олишини моддий томондан қўллаб-қувватлаш мақсадида совет давлати тайин қилган стипендия айрим юлғичлар ҳамёнига тушиб кетмасди.

Анорбой ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

ТЕЛЕМАРКАЗ

Лекциялар бошланди ва Улуғбек номли Самарқанд архитектура-қурилиш институтининг аудиторияларида «зангори экранлар» чақнади.

Телевидение ўқув вақтини анча тежашга имкон беради. Педагог ҳар бир группага биргина мавзу бўйича лекция ўқиш ўрнига у олий мактаб телемарказининг камераси олдида бир марта лекция ўқийди холос. Бу лекция бирданига бир неча аудиторияга трансляция қилинади.

Ҳозирча фақат бир томонлама: муаллим билан студентлар ўртасида телевизион алоқа ўрнатилган. Ўқув йилининг охирига бориб студентлар ҳам телевизион канал орқали муаллим билан боғлана оладилар: савол бериб шу заҳоти жавобини олиш ҳам мумкин бўлади.

Олий мактаб телевизион марказини ўқиш процессини илмий ташкил этувчи бўлим ходимлари ускуналадилар. (ЎзТАГ).

«НЕЙРОН-6» ИМТИҲОН ҚАБУЛ ҚИЛМОҚДА

Алишер Навоий номидаги Самарқанд давлат университетининг филология факультетини битириб чиқувчи студентлардан «Нейрон-6» установкаси имтиҳон олди. Бу установка таълим берувчи ва олинган билимларни контроль қилувчи бошқа қурилмалардан фарқ қилади. «Нейрон» установкаси баҳони автомат равишда қўяди. У студентларга зарядкасиз беш юздан ортиқ савол бера олади.

Аппаратни Таганрог радио техника институтининг мутахассислари тайёрлашган бўлиб, у Самарқандда «ишлаб чиқариш практикасидан» ўтмоқда.

Университетнинг ўқув процессини илмий ташкил этиш кафедрасида олинган билимларни контроль қиладиган «Самарқанд-1» ва «Самарқанд-2» каби бошқа машиналар ҳам монтаж қилинган. Бу машиналар олдида студентларни ҳамиша учратиш мумкин. Вулар сессия ёки семинар машғулотларидан олдин ўз билимларини текшириб кўришга қарор қилган студентлардир. (ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

АХБОРОТ

ЧИРЧИҚ

Мактаб раҳбарлари семинари

Шаҳар партия комитетида мактаб ва урта махсус ўқув юртларининг директор ва илмий бўлим мудирлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, тарих ва жамиятшунослик фанлари ўқитувчилари учун «Коммунистик тарбиянинг назарий ва амалий проблемалари» деган темада семинар ўтказилди.

Семинарда Тошкент политехника институти Чирчиқ филиалининг ўқитувчилари Г. Ксензов ва Л. Рилова, шаҳар партия комитетининг секретари Н. Савченко, 9-ўрта мактаб директори Р. Гавриловалар турли мавзуда доклад қилдилар.

Янги уй-жойлар

Шаҳарнинг 3-микрорайонида янги уй-жой биноси қад кўтарди. 80 квартирали бу бинога ишчи-хизматчиларнинг оилалари кўчиб кирди. Март ойида шундай уй-жой биноларидан яна иккитаси фойдаланишга топширилади. 160-трестнинг «Жилстрой» қурилиш бошқармаси бунёдкорлари яқин кунларда 280 ўринли болалар боғчасини қуриб битказадилар.

Клубда кўргазма

Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги заводи клубида янги кўргазма очилди. Унда шаҳар мактаб ўқувчилари ишлаган ажойиб буюмлар намойиш этилмоқда. Узбекистон ССР ва Узбекистон Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишланган бу кўргазмадаги стенд, альбом, фотовитрина ва расмлар ичида 2, 12, 9, 15 ва 6-мактаб ўқувчиларининг ишлари айниқса диққатга сазовор. Касб танлашга бағишланган фотостендлар ҳам мазмунли ва қизиқарлидир.

Т. НОСИРОВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

11 МАРТ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.45 — ТОШКЕНТ. Узбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойининг тантанали очилиши. 12.00— МОСКВА. 17.40 — ТОШКЕНТ. 17.50 — Кинофильмлар. 18.15 — Денгиз чорлайди. 18.40 — Оламда нима гап? 19.00 — Концерт. 21.00 — «Ахборот». 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Ҳазрати инсон (3-қисм). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.40 — МОСКВА. 17.45 — «Изловчилар». 18.15 — Спорт кўрсатуви. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — Саратов областининг муқобил плани — амалда. 19.55 — «Голубой огонёк» саҳифаларида. 20.40 — Телеспектакль. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Телеспектакль. 23.50 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.30 ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

12 МАРТ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.00 — ТОШКЕНТ. 18.05 — «Глобус» программаси. 18.35 — Телефильм. 19.00 — Цирк программаси. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг янги марралари. 20.05 — Ўн минут музика. 20.15 — «Ахборот». 20.35 — Концерт. 21.25 — МОСКВА. Спорт кўрсатуви. 24.00 — «Вақт». 00.30 — СССР халқларининг III қишки спартакиадаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — МОСКВА. 18.30 — Кинофильм. 18.50 — Янгиликлар. 19.00 — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Б. Г. Афанасьев телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 19.30 — Концерт. 20.00 — Телеспектакль. 21.25 — Кинокўрсатув. 22.20 — Бадиий фильм. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.35 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Колумб изидан (телефильмнинг 1-серияси). 22.30 — Дипломлик Зозуля (бадиий фильм).

13 МАРТ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 — Мультфильм. 18.35 — «Олтин шайба» кубоги совриндори учун. 19.00 — Миллионлар ленинча университети. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Иқтисодий билимлар клуби. 20.15 — Баҳор чорлайди. 20.30 — Ўн минут музика. 20.40 — «Ахборот». 21.00— Музика ва ҳаёт. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Туркманистон телевидениеси программаси. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.15 — МОСКВА. 18.45 — Қўғирчоқ спектакль. 19.00 — Фан оламида. 19.30 — Янгиликлар. 19.40 — Телефильм. 20.40 — Телеспектакль. 22.00 — «Сиҳат-саломатлик» (Тошкент). 22.30 — Концерт. 23.05 — Телефильм. 23.45 — СССР халқларининг III қишки спартакиадаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.30 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Колумб изидан (телефильмнинг 2-серияси). 20.30 — Белгиловчи йил вахтасида. 21.00 — Бир йили бир умр (бадиий фильмнинг 1-серияси).

14 МАРТ — ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.15 — Адабий топишмоқлар. 18.45 — Партком ва социалистик мусобақа. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 20.00 — Шеърият мухлисларига. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — МОСКВА. 20.55 — ТОШКЕНТ. 21.05 — Мирзо Улуғбек (спектакль). 22.00 — «Вақт». 22.30 Спектаклнинг давоми. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 18.05 — МОСКВА. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — Болалар учун кўрсатув. 19.30 — Спорт кўрсатуви (Тошкент). 20.00 — Концерт. 20.30 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Телеспектакль. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Ёшлар программаси. 23.30 — Спорт кўрсатуви. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Колумб изидан (телефильмнинг 3-серияси). 19.45 — Фильм-концерт. 20.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.45 — Бир йили бир умр (бадиий фильмнинг 2-серияси).

15 МАРТ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00— МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Концерт. 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Социализм дунёси (Москва). 20.00 — Амалий учрашувлар. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ёш ижрочилар концерти. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Бадиий фильм. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.25 — МОСКВА. 18.30 — Мультфильм. 18.55 — Янгиликлар. 19.05 — Концерт. 19.35— Ҳужжатли фильмлар. 20.00 — Телеспектакль. 21.30 — Берди Кербобоев ижодидан саҳифалар. 22.00 — Фан программаси. 22.30 — МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Колумб изидан (телефильмнинг 4-серияси). 19.50 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.40 — Бадиий фильм.

16 МАРТ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — Телеминиатюралар. 11.00 — МОСКВА. 17.50 — ТОШКЕНТ. 17.55 — Телефильм. 18.20 — «Ахборот». 18.35 — Ўзбек киноси тарихидан. 19.40 — Социалистик мусобақа кенг қулоч ёйсин. 20.00 — Ўн минут музика. 20.10 — Ахборот. 20.30 — Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган телефестиваль. ФАРҒОНА ОБЛАСТИ. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Берди Кербобоевнинг ижодий портрети. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.30 — Тошкент. Ўқув кўрсатувлари. 17.50 — МОСКВА. 19.55 — Спорт программаси. 20.55 — Концерт. 21.00 — Телеминиатюралар. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Кинопанорама. 24.00 — Талабларга мувофиқ концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 16.10 — ДУШАНБА КЎРСАТУВЛАРИ.

17 МАРТ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.50 — ТОШКЕНТ. 9.55 — Янгиликлар. 10.05 — Қўғирчоқ фильм. 10.20 — Болалар ва ўсмирлар адабиёти Бутуниттифоқ ҳафталиги олдидан. 11.00 — МОСКВА. 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — СССР халқларининг III қишки спартакиадаси. 13.10 — Мультфильмлар. 13.40 — Америка бўйлаб. 14.00 — Музикали киоска. 14.30 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 15.30 — Қишлоқ янгиликлари. 16.30 — ТОШКЕНТ. 16.35 — Қўғирчоқ фильм. 16.55 — «Кичкинтой» программаси. 17.30 — Халқаро панорама (Москва). 18.00 — «Ахборот». 18.15 — Ленин ва Ўзбекистон. 18.35 — Телеминиатюралар. 19.15 — «Ўзбекистон чорвадори». 19.45 — Дутор ва танбур тароналари. 20.10 — «Ахборот». 20.30 — Баҳор қайтмайди (телеспектаклнинг 1-қисми). 22.00 — «Вақт». 22.30 — Ишчилар шон-шуҳрати клуби. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 16.30 МОСКВА. 18.00 — Циркда ҳайвонлар. 18.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 19.35 — Муслим Магомаев концерти. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар. 22.30 — Музикали календарь. 23.05 — Спорт программаси. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 10/III да **Евгений Онегин** (кундузи), **Спартак** (кечқурун).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/III да **Комиссия** (кечқурун).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/III да **Ҳижрон**, 11/III да **Тошболта ошиқ**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Қозоқ Давлат цирки артистларининг гастроллари** (12.00, 15.00, 19.30).

КИНО

Мен севган ва унутмаган кишилар — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Эҳтиром ташрифи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (14.00, 20.00).

Эртага кеч бўлади... — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Ҳеч севганмисиз?.. — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Тинч океанда ҳам... — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Комиссар Берлахнинг сўнгги иши (тоқ соатларда). **Тўртинчи куёв** (жуфт соатларда): — «ДРУЖБА».

Севги анатомияси — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

«Главташкентстрой»нинг транспорт бошқармасига қарашли

9-АВТОБАЗАГА

«МАЗ-503», «КРАЗ-256» автомашиналарида ишлаш учун 1, 2, 3-класс шофёрлари

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга мурожаат қилинсин.

«Средазстроймашавтоматизация» бошқармаси коллективи бошқарма план-иқтисод бўлимининг катта инженери

Рихсибой Нуриллаевич ТУЛАГАНОВнинг

фожиали ҳалок бўлганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг қариндошларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01293. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. № 58.